

Mitmeaastane
tööprogramm
2014-2018

Europe Direct on teenus, mis aitab teil leida vastuseid
Euroopa Liidu kohta tekkivatele küsimustele.

Tasuta telefoninumber (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Mõned mobiiltelefonoperaatorid ei võimalda helistada 00 800 numbritele või võivad arvestada sellistele numbritele helistamise eest kõnetasu.

Lisateave Euroopa Liidu kohta on veebilehel <http://europa.eu>.

Kataloogiandmed on esitatud dokumendi lõpus.

Viide: ECHA-13-A-06-ET

ISBN: 978-92-9217-864-2

Dol: 10.2823/55734

Kuupäev:

Keel: eesti

Kui teil tekib küsimusi või tähelepanekuid käesoleva dokumendi kohta, saate need esitada teabenõude vormil (märkige dokumendi viide ja väljaandmise kuupäev). Teabenõude vorm on ECHA veebilehel kontaktandmete jaotises: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp

Vastutamatusesäte. See on algselt inglise keeles avaldatud dokumendi tõlke töövariant. Algdokument on ECHA veebilehel.

© Euroopa Kemikaaliamet, 2013

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel, lisades viite „Allikas: Euroopa Kemikaaliamet, <http://echa.europa.eu/>” ja saates avaldamise kohta kirjaliku teate ECHA teabetalitusele (info@echa.europa.eu).

Euroopa Kemikaaliamet, P.O.Box 400, FI-00120 Helsingi, Soome

ECHA tegevuse õiguslik alus

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) on Euroopa Liidu asutus, mis on loodud 1. juunil 2007 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH-määrus).

ECHA-le tehti ülesandeks REACH-määrusega seotud tehnilise, teadusliku ja haldustegevuse juhtimine ja teatavatel juhtudel läbiviimine ning ELi tasandil järjekindluse tagamine. Samuti on ameti ülesanne juhtida kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamisega seotud tegevust, mida alates 2009. aastast reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (CLP-määrus).

2012. aastal laiendati ECHA volitusi Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 528/2012, mis käsitleb biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist („biotsiidimäärus“ ehk BPR-määrus).

Samuti jõustus 2012. aastal uuesti sõnastatud nn PIC-määrus (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta). 2014. aastal läheb osa PIC-ülesandeid Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuselt üle ECHA-le.

Loetletud õigusaktid on kohaldatavad kõikides ELi liikmesriikides, ilma et neid oleks vaja siseriiklikku õigusse üle võtta.

ECHA missioon, visioon ja väärtused

MISSIOON

ECHA on regulatiivasutuste hulgas liikumapanev jõud, aidates rakendada Euroopa Liidu tähtsaid kemikaaliõigusakte, mille abil hoitakse inimeste ja keskkonda ning edendatakse innovatsiooni ja konkurentsivõimet.

ECHA aitab ettevõtetel täita õigusaktide nõudeid, edendab kemikaalide ohutut kasutamist, annab kemikaaliteavet ja tegeleb probleemsete kemikaalidega.

VISIOON

ECHA eesmärk on saada maailma juhtivaks kemikaaliohutuse valdkonna regulatiivasutuseks.

VÄÄRTUSED

Läbipaistvus

Kaasame oma tegevusse aktiivselt regulatiivpartnereid ja sidusrühmi ning oleme otsuste tegemisel läbipaistvad. Oleme kergesti arusaadavad ja kättesaadavad.

Sõltumatus

Me ei sõltu ühestki välisest ja oleme otsustamisel erapooletud. Enne paljude otsuste tegemist konsulteerime üldsusega.

Usaldusväarsus

Meie otsused on teaduspõhised ja järjepidevad. Kogu meie tegevus rajaneb vastutusel ja konfidentsiaalse teabe turvalisusel.

Tõhusus

Oleme suunatud ja pühendunud eesmärkidele ning püüame vahendeid alati arukalt kasutada. Rakendame rangeid kvaliteedinõudeid ja järgime tähtaegu.

Pühendumine heaolule

Edendame kemikaalide ohutut ja säästvat kasutamist, et parandada inimeste elukvaliteeti Euroopas ning kaitsta ja parandada keskkonna kvaliteeti.

SISUKORD

1 SISSEJUHATUS	10
2 ECHA JA SELLE TÖÖKESKKOND.....	11
2.1 ELi kemikaaliohutuse regulatiivsüsteem	11
2.1.1 REACH- ja CLP-määrus.....	11
2.1.2 Biotsiidid	12
2.1.3 PIC-määrus	12
2.2 Koostöö	12
2.2.1 ELi partnerid (institutsioonid, muud ELi asutused)	12
2.2.2 Liikmesriigid	13
2.2.3 Kohustatud isikud.....	13
2.2.4 Akrediteeritud sidusrühmaorganisatsioonid.....	13
2.2.5 Teadusmaastik.....	13
2.2.6 Maailmaareen	13
2.3 ECHA ajendid	14
3 KÕRGE KVALITEEDIGA TEAVE KEMIKAALIDE OHUTUKS TOOTMISEKS JA KASUTAMISEKS	16
3.1 Toimikute teabe kvaliteedi parandamine	17
3.2 Riskijuhtimissoovituste mõju maksimeerimine tarneahelas	19
3.3 Teabelevi parandamine	20
4 ANDMETE ARUKAS KASUTAMINE OHTLIKE KEMIKAALIDE TUVASTAMISEKS JA NENDEGA TEGELEMISEKS	21
4.1 Ametiasutuste kaasamine ja seisukohtade ühtlustamine	21
4.2 Regulatiivse riskijuhtimise kandidaatainete tuvastamine	22
4.3 Tuvastatud ohtudega tegelemine REACH- ja CLP-määruse ning muude õigusaktide alusel	23
5 TEADUSPROBLEEMIDE KÄSITLEMINE, TEGUTSEDES LIIKMESRIIKIDE, EUROOPA INSTITUTSIOONIDE JA MUUDE OSAPOOLTE TEADUS- JA REGULATIIVSUUTLIKKUSE TÕHUSTAMISE KESKUSENA	24
5.1 Teadmiste ja võimekuse arendamine	24
5.2 Regulatiivküsimuste tippkeskusena tegutsemine	25
5.3 ECHA regulatiivküsimuste strateegia	26
6. ÕIGUSAKTIDEST TULENEVATE PRAEGUSTE JA TULEVASTE ÜLESANNETE TÕHUS JA TULEMUSLIK TÄITMINE, KOHANEDES KAVANDATAVA RESSURSSIDE VÄHENDAMISEGA	28
6.1 Olemasolevate ja uute tööprotsesside tulemuslikkuse ja tõhususe maksimeerimine	28
6.2 Integreeritud ning korduvkasutatavate IT-süsteemide ja teenuste väljatöötamine	29
6.3 Personalipoliitika ja algatused töötajate potentsiaali maksimeerimiseks ning toimetulekuks töötajate väheneva arvuga	30
7 ÜLEVADE VAHENDITEST	31
LISAD	32
1. lisa. Teetähised	33
2. lisa. Mitmeaastane personaliplaan	49
3. lisa. 2014.–2018. aasta alusnäitajad	50

KASUTATUD LÜHENDID

AOP	kahjuliku mõju viisid
BPC	biotsiidikomitee
BPR	biotsiidimäärus
LT	lepinguline töötaja
C & L	klassifitseerimine ja märgistamine
CHESAR	kemikaaliohutuse hindamise ja aruandluse vahend
CLP	klassifitseerimine, märgistamine ja pakendamine
CMR	kantserogeenne, mutageenne või reproduktiivtoksiline
KOM	Euroopa Komisjon
CSR	kemikaaliohutuse aruanne
DU	allkasutaja
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet
eChemPortal	ülemaailmne kemikaaliteabe portaal
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EEA	Euroopa Keskkonnaagentuur
EMÜ	Euroopa Majandusühendus
EFSA	Euroopa Toiduohutusamet
EFTA	Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
EMAS	keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteem
EMA	Euroopa Ravimiamet
EL	Euroopa Liit
EU-OSHA	Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur
GHS	ühtne ülemaailmne kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteem
HR	personal
IKT	info- ja sidetehnoloogia
IPA	ühinemiseelse abi rahastamisvahend
IQMS	terviklik kvaliteedijuhtimissüsteem
ISO	Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon
IT	infotehnoloogia
IUCLID	rahvusvaheline unifitseeritud kemikaaliteabe andmebaas
JRC	Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühis keskus
MB	haldusnõukogu
MFF	mitmeaastane finantsraamistik
MS	(Euroopa Liidu) liikmesriik
MSC	ECHA liikmesriikide komitee
MSCA	liikmesriigi pädev asutus
OECD	Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon
PBT-aine	püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline aine
PIC	teabel põhineva nõusoleku menetlus
POP	püsiv orgaaniline saasteaine
PPORD	toote- ja tehnoloogiaalane uurimis- ja arendustegevus
(Q)SAR	struktuuri-aktiivsuse (kvantitatiivne) seos
RAC	ECHA riskihindamise komitee
REACH	kemikaalide registreerimine, hindamine, autoriseerimine ja piiramine
REACH-IT	REACH-määruse rakendamise keskne IT-tugisüsteem

RIPE	REACH-määruse jõustamise teabeportaal
RMO	riskijuhtimisvõimalused
SAICM	kemikaalide kasutamise rahvusvaheline strateegiline lähenemisviis
SDS	ohutuskaart
SEAC	ECHA sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee
SIEF	andmete jagamise ja aineteabe vahetuse foorum
VKE	väike või keskmise suurusega ettevõtja
VOA	väga ohtlik aine
AT	ajutine teenistuja
TAIEX	Euroopa Komisjoni laienemise peadirektoraadi hallatav tehnilise abi ja teabevahetuse süsteem
ÜRO	Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
UN ECE	ÜRO Euroopa Majanduskomisjon
UVCB	tundmatu või muutuva koostisega ained, kompleksed reaktsioonisaadused või bioloogilist päritolu materjalid
vPvB	väga püsiv ja väga bioakumuleeruv

HALDUSNÕUKOGU EESSÕNA

Teie ees on Euroopa Kemikaaliameti mitmeaastane tööprogramm viieks aastaks (2014–2018). Asusin ECHA haldusnõukogu eesistuja ametisse oktoobris 2012 ning kirjutan selle dokumendi eessõna esmakordselt. Mul on au olla sellel vastutusrikkal ametikohal ja võimalus tagada tihedas koostöös tegevdiriectori ja juhtkonnaga, et ECHA saavutaks neil lehekülgedel visandatud eesmärgid.

Mul on eriline heameel esitleda käesolevat viie aasta strateegilist kava, mis on esimene omataoline ja lähtub nõukogu eelmisel aastal valitud neljast strateegilisest eesmärgist, mitte enam varasemast tegevuspõhisest programmist. On heameel tõdeda, et selle dokumendiga nähakse ette kõrgetasemeline ambitsioonikas lähenemine olulistele eesmärkidele, mis on meile seatud REACH-määruse ja ELi muude teedrajavate kemikaaliõigusaktidega.

Strateegiline suund põhineb ameti esimese viie tegevusaasta kogemusel, mille me saime REACH- ja CLP-määruse rakendamises – registreerimisprotsessi juhtimisest ja ettevõtete abistamisest ECHA-le avalikustamiseks esitatavate kvaliteetsete andmete esitamisel, ohtlike kemikaalidega tegelemisest ja teaduslikust nõustamisest. Neis kolmes põhivaldkonnas näeb ECHA selle kavaga ette läbimõeldud sammud oluliseks edasiliikumiseks koostöös Euroopa Komisjoni ja liikmesriikidega.

Eesmärkide saavutamist mõjutab kahtlemata üks küsimus – vahendite olemasolu. ECHA saab paljude osutatavate teenuste eest ettevõtetelt tasu ja vajaduse korral toetust ka ELilt. ECHA, nagu kõik avalik-õiguslikud asutused, suhtub avaliku sektori raha kasutamisse väga rangelt – nii on üks meie neljast strateegilisest eesmärgist muuta töö tõhusamaks ja tulemuslikumaks, eelkõige pärast uute biotsiide ja importi-eksporti käsitlevate õigusaktide jõustumist.

Soovin siinkohal tunnustada oma eelkäijat Thomas Jaklit, kes juhtis haldusnõukogu neli aastat oskuslikult, diplomaatiliselt ja pühendunult ning kelle juhatusel töötas amet välja neli strateegilist eesmärki. Loodetavasti õnnestub ka mul sama hästi kaasa aidata meie strateegilise plaani elluviimisele, et inimeste tervise ja keskkonna kaitsel saavutataks nähtavat edu ja samas paraneks innovatsioon ja konkurentsivõime.

Soovin head lugemist ning loodan, et see dokument annab selge ettekujutuse ameti lähiaastate strateegilisest suunast.

Nina Cromnier
haldusnõukogu eesistuja

TEGEVDIREKTORI EESSÕNA

Teie ees on Euroopa Kemikaaliameti mitmeaastane tööprogramm aastateks 2014–2018. Programm keskendub nende viie aasta neljale strateegilisele eesmärgile – parandada kemikaalteabe kvaliteeti; kasutada seda teavet parimal võimalikul viisil riskide juhtimiseks ja ohjamiseks; lahendada teaduslikud väljakutsed; teha igapäevast tööd ning biotsiidimäärusest ja PIC-määrusest tulenevat uut tööd veelgi tõhusamalt ja tulemuslikumalt. Olen veendunud, et need neli valitud eesmärki on meie missiooni ja visiooni täitmisel määrava tähtsusega. Ettevõtete esitatava ohutusteabe usaldusväärsus avalikkuse silmis, ohtlike kemikaalide kasutamise ja nendega kokkupuute vähendamine, suutlikkus anda põhjendatud teaduslikke hinnanguid ning tõhusam ja tulemuslikum töö on eesmärgid, mille täitmisel kujuneb ECHA lugupeetud asutuseks.

Avaldan tunnustust meie haldusnõukogule, liikmesriikidele ja akrediteeritud sidusrühmadele, kes kõik on oma vastuväidete ja küsimustega aidanud meil mõtteid koondada ja seeläbi välja selgitada iga strateegilise eesmärgi saavutamiseks vajalikud tegevused.

Teadmuspõhises ühiskonnas sõltub kõik teabest – üldkasutatavate kemikaalidega seotud teabe nappuse tunnetamine viis REACH-määruse vastuvõtmiseni, mis kohustab iga ettevõtet esitama registreerimise vormis riskihindamisteavet ja riskijuhtimiseks vajalikke ohutusjuhiseid kõikide ainete kohta, mida toodetakse või viiakse turule üle ühe tonni. Selle teabe alusel saab kindlaks teha ja ohjata ohtlikke kemikaale ning lahendada teaduslikke küsimusi.

Olen tänulik kõikide kommentaaride eest, mida saime konsulteerimise käigus. Kui olete meie hallatava nelja ELi kemikaalimääruse valdkondades tegutsev ELi tasandi organisatsioon ja sooviksite meie töös aktiivsemalt osaleda, võiksite kaaluda akrediteeritud sidusrühma staatuse omandamist. Üksikasjalik teave, kriteeriumid ning taotlemisjuhised on meie veebilehel.

Täna, et leidsite aega meie programmi lugeda.

Geert Dancet
tegevdirektor

1 SISSEJUHATUS

ECHA asutati 2007. aastal ning on kasvanud paarikümne töötajaga asutusest organisatsiooniks, kus on üle 500 töötaja, kes täidavad edukalt neile õigusaktidega pandud ülesanded. REACH-määruse rakendamise läbivaatuse raames komisjoni tellitud uuring¹ kinnitas, et ECHA on käivitusetapil enamiku oma põhieesmärkidest saavutanud ning sidusrühmad on ameti tegevusega rahul. Mitmeaastase tegevuskava rakendamisel arvestab ECHA aruande soovitusi.

ECHA-I on REACH- ja CLP-määruste osas välja töötatud menetlused. On kogutud rikkalikult teavet kemikaalide kohta ja tehtud suuri edusamme nendega seotud riskide hindamisel ja vastava teabe üldsusele kättesaadavaks tegemisel. Komisjoni teises REACH-võrdlusuuringus² märgitakse, et REACH-määrus on juba olulisel määral mõjutanud kemikaalide ohutut kasutamist. Ühtlasi asub ECHA täitma biotsiidimääruse ja PIC-määrusega ettenähtud uusi ülesandeid. See lisab koormust, ent samas on REACH- ja CLP-tegevustes sünergiavõimalusi – muu hulgas protsesside/IT-lahenduste juurutamisel, sidusrühmadega suhtlemisel, juhendmaterjalide väljatöötamisel ja teabe kiirel avalikustamisel.

Viieaastases strateegias kirjeldatakse ECHA panust REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määruse eesmärkide saavutamises³. Samuti võimaldab strateegia järgida ECHA visiooni – saada maailma juhtivaks kemikaaliohutuse valdkonna regulatiivasutuseks. Juba ECHA tööprogrammis 2013–2015 tutvustatud strateegiat on selles dokumendis veelgi täpsustatud. Strateegiliste eesmärkide saavutamise jälgimiseks töötab amet välja mõõdikud (võrdlus- ja sihttasemed).

See mitmeaastane tööprogramm erineb eelmistest. See on viieks aastaks kavandatud plaan, mitte jooksvalt muudetav kolmeaastane plaan, ning see põhineb neljal strateegilisel eesmärgil, mis on omakorda jaotud tegevusvaldkondadeks. Kavandatavate tegevuste üksikasjalik teave esitatakse hiljem iga-aastastes tööprogrammides. Olulisemad teetähised on välja toodud käesoleva dokumendi 1. lisas. Programmi käigus vaadatakse tegevusalade edusammud ja vahe-eesmärgid kord aastas üle ning tehakse vajaduse korral parandusi.

Et määruste rakendamine oleks tulevikus edukas, on vajalik tihe koostöö Euroopa institutsioonide, liikmesriikide, nende pädevate asutuste ja järelevalveasutustega. Samuti peab ECHA jätkama teabevahetust kõigi sidusrühmadega ning edasi arendama tööstuse, liikmesriikide pädevate asutuste, Euroopa Liidu institutsioonide, liikmesriikide täitevasutuste ja kodanikuühiskonna vahelisi võrgustikke. Ameti strateegilise visiooni edukas saavutamine programmiperioodil sõltub ka vajalike vahendite olemasolust. See on oluline tagamaks, et biotsiidimääruse ja PIC-määrusega seotud tegevused kulgeksid käivitusetapil tõhusalt ja sujuvalt ning et samal ajal jätkuks REACH- ja CLP-määruse ambitsioonikate eesmärkide täitmine.

Tööprogrammi kavandamisel lähtuti 2. lisas esitatud töötajate arvust ja 3. lisas esitatud alusandmetest, mis põhinevad REACH-määruse ettevalmistamise ajal tehtud komisjoni arvutustel, mida on ajakohastatud. Pärast REACH-registreerimiste ja CLP-määruse kohaste teatamiste kahe peamise tähtaja möödumist vastavalt 2010. ja 2011. aastal saab ECHA nüüd osa prognoose koostada tegelike andmete põhjal. Osa alusandmeid, eelkõige REACH- ja biotsiidimääruse autoriseerimistaotlustega seonduvad, on siiski suuresti ebakindlad. Suur ebakindlus valitseb ka iga-aastase töötajate arvu ning toetustest ja ettevõtete makstavatest tasudest laekuva tulu osas. Piisavate vahenditeta ei suuda ECHA oma ambitsioonikaid plaane täita. Seetõttu palub amet komisjonil ja eelarvepädevatel institutsioonidel (parlamendil ja nõukogul) tagada mitmeaastases finantsraamistikus suuruse ja jaotuse poolest piisavad vahendid.

Kui Euroopa Liidu institutsioonid peaksid otsustama, et nende haldusalas olevad asutused, sh Euroopa Kemikaaliamet, peaksid töötajaskonda tunduvalt suuremal määral vähendama, kui selle dokumendi raames arvestatud, vaatab ECHA juhatus programmi üle.

¹ Euroopa Kemikaaliamenti ülevaateauditi lõpparuanne, Pwc, 14. märts 2012.

² REACH-võrdlusuuring 5 aastat hiljem, avaldatud 2012. aastal (Eurostati metoodilised ja töödokumendid).

³ Strateegia on REACH- ja CLP-määruste osas põhjalik ja lähtub viie aasta tegevuskogemusest, samas kui biotsiidimääruse ja PIC-määruse rakendamine alles algab ega ole sama üksikasjalikult kirjeldatav.

2 ECHA JA SELLE TÖÖKESKKOND

ECHA tegutseb keerukas keskkonnas. Vastutus õigusaktide rakendamise eest jaguneb paljude partnerite vahel ning kemikaalivaldkonda mõjutavad ka muud aktid peale REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määruse. ELi kemikaaliõigusaktide kohaldamisalasse kuulub suur hulk ettevõtteid, kellest osal pole aimugi, et kemikaaliaktid võiksid neile kuidagi kohalduda.

2.1 ELi kemikaaliohutuse regulatiivsüsteem

2.1.1 REACH- ja CLP-määrus

REACH- ja CLP-määruse eesmärk on tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase ning ainete vaba ringlus siseturul, soodustades seejuures konkurentsivõimet ja innovatsiooni. REACH-määrus peaks kaasa aitama ka alternatiivsete meetodite arendamisele ainetega seotud ohtude hindamiseks. REACH-määrusega pannakse ettevõtetele kohustus hinnata ja ohjata kemikaalidega seotud riske ning anda kemikaalikasutajatele asjakohast ohutusteavet. Ühtlasi võib Euroopa Liit võtta kõige ohtlikumate kemikaalide suhtes lisameetmeid, juhul kui lisameetmete võtmine on ELi tasandil vajalik.

ECHA loodi juhtima järgmisi põhiprotsesse.

1. Registreerimine

Ettevõtted peavad dokumenteerima registreerimistoimikus kogu teabe enda toodetava või imporditava aine kohta ja esitama selle ECHA-le. Et andmeid ühtmoodi tõlgendada ning vähendada registreerimiskulusid ja tarbetuid loomkatseid, peavad sama aine registreerijad oma andmeid jagama ja esitama registreerimistaotluse ühiselt. Registreerimisprotsessi juhivad ECHA, toetades ettevõtteid, soodustades andmete jagamist ja tegutsedes andme jagamisvaidlustes vahekohtunikuna. Enne registreerimisnumbri määramist kontrollib ECHA registreerimisteabe täielikkust.

2. Hindamine

ECHA ja liikmesriigid hindavad ettevõtete esitatavat teavet, et kontrollida registreerimistoimikute kvaliteeti ja loomkatsete läbiviimise ettepanekuid ning teha kindlaks, kas konkreetne aine on ohtlik inimeste tervisele või keskkonnale. REACH-hindamine toimub kolmel eri suunal:

- registreerijate esitatud katsetamisetpanekute läbivaatus – ECHA vaatab läbi katsetamisetpanekud ja otsustab, kas katsed on vajalikud või mitte;
- registreerijate esitatud toimikute vastavuskontroll – ECHA kontrollib, kas on täidetud REACH-määrusest tulenevad teabenõuded;
- ainete hindamine – liikmesriigid hindavad aineid, et teha kindlaks, kas nende kasutamine põhjustab riske inimeste tervisele või keskkonnale. ECHA-l on ainete hindamise menetluses koordineerija roll.

Pärast aine hindamist võidakse registreerijatelt nõuda aine kohta lisateabe esitamist. Seda tehakse ECHA otsusega, mille vastuvõtmises osalevad alati liikmesriigid. Kui liikmesriigid teevad otsuse eelnõusse muudatusi, edastatakse juhtum konsensuse saavutamiseks liikmesriikide komiteele.

3. Klassifitseerimine ja märgistamine

Kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise eeskirjad on kehtestatud CLP-määrusega. Määruse eesmärk on välja selgitada, kas ainel või segul on ohtlikuks klassifitseerimist tingivaid omadusi. ECHA peab klassifitseerimis- ja märgistusandmikki ning juhivad ühtlustatud klassifikatsioonidega seotud menetlusi. ECHA otsustab ka alternatiivsete nimetuste taotluste üle, juhul kui ettevõtte soovib segu koostisaine tegelikku nimetust konfidentsiaalsena hoida.

4. Autoriseerimine

Autoriseerimismenetluse eesmärk on tagada väga ohtlike ainete kaasnevate riskide nõuetekohane ohjamine ning nende ainete järk-järguline asendamine sobivate alternatiividega, tagades samas ELi siseturu toimimise. Pärast kaheastmelise

regulatiivmenetluse läbimist ECHAs võidakse väga ohtlikud ained lisada autoriseerimisele kuuluvate ainete nimekirja, millega nende suhtes tekib autoriseerimiskohustus. Selliseid aineid ei tohi pärast ettenähtud kuupäeva turule viia ega kasutada, v.a juhul, kui konkreetne kasutusala on autoriseeritud või autoriseerimisest vabastatud. Autoriseerimistaotlused esitatakse ECHA-le ning pärast sotsiaalmajandusliku analüüsi ja riskihindamise komiteede arvamuse saamist ja avalikku arutelu otsustab Euroopa Komisjon, kas aine autoriseerida või mitte.

5. Piirangud

Piirangute eesmärk on juhtida muude REACH-menetluste ja ühenduse õigusaktidega hõlmamata riske. Piirata või keelata võidakse teatavate ainete tootmist, turuleviimist või kasutamist ELis. Piiramisettepaneku võib teha kas liikmesriik või Euroopa Komisjoni taotlusel ECHA, juhul kui nad leiavad, et riske on vaja ühenduse tasandil juhtida. Pärast sotsiaalmajandusliku analüüsi ja riskihindamise komiteede arvamuse saamist ja avalikku arutelu teeb lõpliku otsuse Euroopa Komisjon koos liikmesriikidega.

Lisaks sellele on ECHA-l kohustus pakkuda tasuta ja hõlpsat juurdepääsu ainete kohta kogutud andmetele, sealhulgas ainete omaduste (ohtude), klassifikatsiooni ja märgistuse, heakskiidetud kasutusala ning riskijuhtimismeetmetega seotud teabele. Teabe üldsusele avalikustamise tasakaalustamiseks on ettevõtetal õigus kaitsta oma konfidentsiaalset äriteavet.

2.1.2 Biotsiidid

Biotsiidide turuleviimist ja kasutamist reguleerib biotsiidimäärus (BPR-määrus). Biotsiidid sisaldavad toimeaineid, mille eesmärk on üldjuhul kaitsta inimesi, loomi, materjale või tooteid kahjurite, bakterite jms kahjulike organismide eest. ECHA koordineerib toimeainete hindamist ja biotsiidide liidus autoriseerimist ning on ühtlasi kõikide taotluste vastuvõtu, tehnilise samaväärsuse hindamise, alternatiivsete tarnijate taotluste hindamise, andme jagamisvaidluste lahendamise, teabelevi, juhendmaterjalide koostamise ja kommunikatsiooni keskus.

2.1.3 PIC-määrus

Teabel põhineva nõusoleku menetluse määrusega (PIC-määrus) rakendatakse Euroopa Liidus rahvusvahelist Rotterdami konventsiooni. Keelatud või rangelt piiratud kemikaalide suhtes kohaldatavas määruses on sätestatud nende ainete ekspordi ja impordiga seotud teabevahetusmehhanismid. ECHA korraldab PIC-mehhanismide praktilist tööd ja annab taotluse korral komisjonile tehnilist ja teaduslikku teavet ning osutab abi.

2.2 Koostöö

REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määruse edukas rakendamine eeldab paljude osapoolte koostööd. See sõltub ettevõtetest, ECHA institutsionaalsetest partneritest Euroopa Liidu tasandil ning olulistest sidusrühmadest, kes kõik täidavad oma rolli. Samuti oleneb see teaduslikest edusammudest regulatiiv-, uurimis- ja akadeemilises valdkonnas. Lisaks tähendab see, et käesoleva mitmeaastase tööprogrammi elluviimise oluliseks osaks on ECHA teabevahetustöö – teiste isikute teavitamine oma veebilehe ja temaatiliste väljaannete kaudu ning teadlikkuse tõstmise kampaaniatega ja muul viisil.

Kogutud REACH-teave on suure väärtusega ning teiste riikide seadusandjad ja ametiasutused, rahvusvahelised organisatsioonid, ettevõtted ja kodanikud peaksid seda igakülgset ja vastutustundlikult ära kasutama.

2.2.1 ELi partnerid (institutsioonid, muud ELi asutused)

Vastutus ELi kemikaaliõigusaktide rakendamise eest on jagatud. ECHA peamisteks partneriteks regulatiivtöös on liikmesriigid (täpsemalt nende pädevad asutused ja järelevalveasutused – mis võivad, ent ei pruugi olla samad) ja Euroopa Komisjon. Nende ülesanded on sätestatud õigusaktides ja nad kõik peavad ECHAgagi tihedalt suhtlema.

ECHA on seotud ka paljude ametitega ELi tasandil. Nende hulgas on EFSA ja EMA, kellega tehakse vastastikku kasulikku tihedat teadus- ja teavitustööd. See tagab kemikaalidega seotud ELi tasandi otsuste järjepidevuse ja sünergia. ECHA ja teised asutused on koostöö suunamiseks allkirjastanud vastastikuse mõistmise memorandumid. Samuti on ECHA-l vaja teha koostööd

kemikaaliohutuse juhtimise küsimustega tegelevate muude ELi asutustega, näiteks töötajate kaitse alal.

2.2.2 Liikmesriigid

Nagu eespool märgitud, on liikmesriikide rollid määratud õigusaktides. Liikmesriikidel on võtmeroll otsustamisel ning nad kannavad põhivastutust õigusaktide täitmise eest. Liikmesriikides REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määrusega seotud ülesanneteks eraldatavad vahendid mõjutavad otseselt iga määrusega seotud edusamme ELi tasandil ning seeläbi määruste üldist edukust. Seda silmas pidades püüab ECHA jätkata tegevuste prioriseerimist ja ettevalmistamist koos liikmesriikidega, et maksimeerida õigusaktide rakendamise tõhusust ja tulemuslikkust, edendades muu hulgas infotehnoloogiliste vahendite kasutamist ja juurdepääsu IT-süsteemidele.

ELi kemikaaliohutuse õigusaktide ja ECHA regulatiivotsuste rakendamise viimaseks toetuspunktiks on tõhus ja proportsionaalne jõustamine ning hoiatussanktsioonid mittetäitmise puhul. Amet toetab oma otsuste täitmise riiklike järelevalveasutuste poolset järelevalvet ka edaspidi eelkõige jõustamisteabe vahetamise foorumi kaudu.

2.2.3 Kohustatud isikud

Kemikaaliõigusaktidega pannakse ettevõtetele palju kohustusi. Riskihindamise, ainete ohutu kasutamise, klassifitseerimise ja märgistamise ning tarneahelas allpool olevate isikute teavitamise eest vastutavad konkreetset ettevõtet. Seetõttu tegid ECHA ja ettevõtted normide täidetavuse tagamiseks ja eduka rakendamise tõenäosuse suurendamiseks asjakohast koostööd, eelkõige õigusaktide kehtima hakkamise ajal, millal töötati välja juhendmaterjalid, töövahendid ja menetlused.

ECHA osutab ettevõtetele abi, et tagada eelkõige nende teadlikkus õigusaktide täitmise viisidest. Sellega tagatakse pikas perspektiivis nii ECHAs kui ka ettevõtetes vahendite tõhus kasutamine ning parem läbipaistvus ja prognoositavus, kuivõrd ettevõtted on teadlikud kehtivatest nõuetest ja eelseisvatest muudatustest.

2.2.4 Akrediteeritud sidusrühmaorganisatsioonid

ECHA teeb koostööd paljude sidusrühmaorganisatsioonidega, eelkõige ettevõtteid, vabauhendusi ja ametiühinguid esindavate organisatsioonidega. Nende osalemine ECHA töös lisab läbipaistvust ja pakub väärtuslikku sisendit regulatiivotsuste vastuvõtmisel – näiteks ECHA komiteede tööst vaatlejana osavõtu kaudu. Arvestades ECHAGA koostööst huvitatud sidusrühmade laia valikut ja suurt arvu, on amet kehtestanud viis kriteeriumi, millele akrediteeritud sidusrühmaorganisatsioon peab vastama.

2.2.5 Teadusmaastik

Teaduse ja tehnika areng võib ECHA tööd oluliselt mõjutada, mistõttu on vaja sidemeid teaduskogukonna ja akadeemiliste ringkondadega. Tehnika areng on näiteks nanotehnoloogia valdkonnas kiiresti edenenu ja valdkonna õigusaktidega tuleb tagada vastavate ainete seonduda võivate riskide asjakohane hindamine: ainete nanovorme tootvad ettevõtted peavad registreerimistoimikus selgitama oma aine eri vormide mõju erinevusi, kui neid on. ECHA omakorda võtab teaduse edusamme arvesse toimikutes esitatud andmete asjakohasuse hindamisel.

Ka aineomaduste hindamisega seotud arengud – uute katsemeetodite ja prognoosimisvahendite, näiteks analoogmeetodi ja arvutuslike meetodite kasutamine – on olulisel määral mõjutanud ettevõtete esitatavaid teaduslikke põhjendusi ja nende läbivaatamist ECHAs.

ECHA toetab regulatiivküsimuste vallas töötada soovivate noorte spetsialistide väljaõpet.

2.2.6 Maailmaareen

Ehkki ELi kemikaaliõigusaktid on maailmas ühed ambitsioonikamad, pole kemikaaliamet riskide vähendamise ja kemikaalide ohutuma kasutamise püüdlustes siiski üks. ECHA jagab kogemusi üha enamate riikidega (sh nii ametiasutuste kui ka ettevõtetega), kes on vastu võtnud REACH-määruse sarnaseid kemikaaliohutuse õigusakte. Kemikaaliamet julgustab andmete valdajaid jagama andmeid erinevates õigusruumides.

ECHA jätkab vastastikust huvi pakkuvates küsimustes koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige OECD-ga. Vastavalt REACH-määrusele peab amet korraldama OECD egiidi all välja töötatud IUCLIDI tarkvara haldamist ja edasiarendamist. Ent ühistegevus OECD-ga hõlmab ka ohu- ja riskihindamise ning rahvusvaheliselt ühtlustatud katsemetoodikaid, QSAR

Toolboxi ja muid sarnaseid arvutusvahendeid ning andmebaase, millega võimaldatakse ettevõtetele kasutada korra juba sisestatud andmeid eri otstarveteks ja muudes jurisdiktsioonides ning tagatakse reguleerivate asutuste ja üldsuse jaoks maksimaalne juurdepääs veebis leiduvatele kemikaaliandmetele. Nii ametiasutustele kui ka ettevõtetele on konkurentsivõime ja innovatsiooni seisukohalt ülimalt kasulik, kui õigusraamistikud tuginevad kogu maailmas ühisele teaduslikule alusele.

ECHA jätkab koostööd ametiga vastastikuse mõistmise memorandumid sõlminud riikide (Austraalia, Jaapani, Kanada ja USA) regulatiivasutustega parimate tavade jagamiseks, teabe vahetamiseks ja õppimiseks. Samuti toetab amet jätkuvalt ELi poliitilist suhtlust muu maailmaga, sealhulgas ELi kandidaatriikide ja naaberriikidega, ning Euroopa Komisjoni esindustegevust mitmepoolsetes kemikaaliohutuse konventsioonides, nagu näiteks Stockholmi ja Rotterdami konventsioonid ja SAICM⁴.

Lisaks peab ECHA suhtlema maailmaareenil ELi-väliste osapooltega, eelkõige REACH-, CLP-, BPR- ja PIC-määrusega reguleeritud ainete, segude või kaupade tootjate või importijate ning muude sidusrühmadega, kes jälgivad hoolikalt ELi kemikaaliohutuse korralduse arengut.

2.3 ECHA ajendid

Käesoleva ECHA mitmeaastase tööprogrammi viieaastase ajavahemiku tegevustel on kolm ajendit. Esimene seondub vajadusega võimaldada kemikaalide ohutut kasutamist kvaliteetse kemikaaliteabe järgi, teine majanduslike põhjuste ja kolmas ELi kemikaaliõigusaktide tulevikuga.

Esiteks, kasvav vajadus kemikaalidega seotud kvaliteetse teabe järgi. ELi kemikaaliõigusaktid nõuavad ettevõtetele eraldi ja/või ühiselt ohu- ja ohustusteabe esitamist nende toodetavate või imporditavate kemikaalide kohta. Selge ja usaldusväärne teave on hädavajalik kõikidele tarneahela ettevõtetele töötajate ja klientide kaitsmiseks ning regulatiivasutustele, kes peavad tegema lõplikke otsuseid teatavaid kemikaale hõlmavate riskijuhtimismeetmete kohta ELi tasandil. Samuti on see oluline tarbijatele ja vabaühendustele, kes õigusega nõuavad ettevõtete ja regulatiivasutuste tegevuse kontrollimiseks ning isiklike tarbimisotsuste langetamiseks vajalikku teavet. Ajendiks on kõikide sidusrühmade üha kasvav nõudlus hõlpsasti kättesaadava, kvaliteetse ja asjakohase teabe järele.

Teiseks juhivad ülemaailmse konkurentsiga kaasnev pidev majanduskeskkond tähelepanu REACH-määruse samavõrd olulisele paralleelleesmärgile, milleks on ELi kemikaalsektori innovatiivsuse ja konkurentsivõime suurendamine ning võrdsete mängureeglite tagamine ELi ja EMP riikides. Seejuures tuleb eelkõige arvesse võtta VKEde erivajadusi; tegeleda operatiivselt ja rangelt ettevõtetelega, kes jätavad õigusaktidest tulenevad kohustused täitmata; toetada koordineeritud jõustamist kogu ELis ja innovatsiooni näiteks väga ohtlike ainete kiirema asendamisega või ergutades teadusuuringutele orienteeritud ettevõtteid tootmis- ja tehnoloogiaalaseks uurimis- ja arendustegevuseks (PPORD) ettenähtud registreerimisvabastust kasutama.

Samas ei jää ka ELi asutused majanduslikust kitsikusest puutumata ja ECHA peab lähiaastatel vahendite kasutamist kärpima. Rohkem kui kunagi varem on ECHA jaoks praegu oluline keskenduda tegevuse mõjukusele, ühtlusele, optimaalsusele ja kuluefektiivsusele. Edasine töötajate arvu, tasudest laekuva tulu ja ELi toetuse vähendamine toob paratamatult kaasa eesmärkide ja tööprogrammide kärpimise võrreldes käesolevas dokumendis kirjeldatuga.

Kolmandaks ajendiks on ELi kemikaaliõigusaktid, nende muutmise või koguni ECHA-le uute kohustuste seadmine. Seda ette näha on loomulikult võimatu. Igal juhul on ECHA uhke, et tema vastutusallas on nii tähtsad ja teedrajavad õigusaktid ning ta loodab oma teaduslikku ja tehnilist pädevust edaspidi täies ulatuses rakendada.

Neist ajenditest ja ECHA esimese viie aasta kogemustest lähtudes on järgmisteks aastateks määratud neli strateegilist eesmärki:

1. tagada kemikaalide ohutuks tootmiseks ja kasutamiseks vajalike kvaliteetsete andmete parim kättesaadavus;

⁴ 6. veebruaril 2006 Araabia Ühendemiraatides Dubais Rahvusvahelisel Kemikaalikäitluse Konverentsil (ICCM) vastu võetud kemikaalide kasutamise rahvusvaheline strateegiline lähenemisviis (SAICM) on poliitiline raamistik kemikaalide vastutustundliku käitlemise edendamiseks.

2. innustada ametiasutusi kasutama andmeid arukalt, et tuvastada probleemseid kemikaale ja ohjata nendega seotud riske;
3. käsitleda teadusprobleeme, tegutsedes liikmesriikide, Euroopa institutsioonide ja muude osalejate teadus- ja regulatiivsuutlikkuse tõhustamise keskusena;
4. täita tõhusalt ja tulemuslikult õigusaktidest tulenevaid praegusi ja tulevasi ülesandeid, kohanedes eelseisva ressurside vähenemisega.

3 KÕRGE KVALITEEDIGA TEAVE KEMIKAALIDE OHUTUKS TOOTMISEKS JA KASUTAMISEKS

REACH-määrusega pandi vastutus kemikaalide ohutu kasutamise eest neid tootvatele ja importivatele ettevõtetele. Ettevõtted peavad koguma ja looma teavet oma kemikaalide omaduste ja kasutusala kohta, hindama potentsiaalseid riske ning ECHA-le esitatavates registreerimistoimikutes näitama, kuidas neid kemikaale ohutult kasutada. Vastavad ohutusjuhised peavad nad andma ka oma klientidele.

Seda teavet kasutatakse kemikaalide ohutu kasutamisega seotud arvukatel eesmärkidel. Ettevõtete enda jaoks on see teave tarneahelas soovitatavate riskijuhtimismeetmete nurgakivi – kuni tarbijate kasutatavate toodeteni välja. Ametiasutuste jaoks on see teave ELi tasandi riskijuhtimisregulatsiooni vajavate ainete või nende kasutusala kindlaksmääramise põhiallikas. Uurimis- ja teadusorganisatsioonid kasutavad seda oma uurimisprogrammides, sealhulgas ainetega tehtavate loomkatsete vältimise meetodite väljatöötamisel. Lisaks kõigele on registreerimistoimikutest, klassifitseerimis- ja märgistusteadetest ning muul viisil laekunud andmetest kogunenud ECHA veebilehele rikkalikult teavet kemikaalide ja nende kasutusala kohta. Sellele lisanduvad 2014. aastal ka biotsiidide andmed. See teave on kõikidele soovijatele vastutustundlikuks kasutamiseks kättesaadav, aidates edendada inimeste tervist ning kaitsta keskkonda Euroopas ja kogu maailmas.

Et eelkirjeldatud saavutada, peab esitatav teave olema kõrge kvaliteediga ehk teaduslikult põhjendatud, arusaadav ja usaldusväärne. Kvaliteet on võtmeküsimus. Kahjuks on ettevõtete esitatava teabe kvaliteet seni ebapiisav. ECHA on tuvastanud, et ehkki ettevõtted esitasid oma toimikud edukalt esimeseks REACH-registreerimise tähtpäevaks, on vähemalt kolmandikul toimikutest kvaliteedipuudusi. Puudused seonduvad õigusaktide täitmise ja/või ohu-, kokkupuute- ja kasutusala teabe muutmisega asjakohasteks ja usaldusväärseteks ohutusjuhisteks. Kohustuste uudsust ja ulatust arvestades olid kvaliteediprobleemid ootuspärased, ent need on vastuvõetamatud ning edaspidi lubamatud.

Puuduseid on mitmeid, nt ainete ebaselged identifitseerimisandmed, ebapiisavalt dokumenteeritud või ebaselged uuringukokkuvõtted, ohuteabe ning vastavalt ka klassifitseerimis- ja märgistusandmete vastukäivus või lünklikkus, kemikaaliohutuse ebatäpne hindamine ning ebapiisavad kokkupuutestsenaariumid. Pikaajalised inimeste tervisemõju uuringud on sageli jäetud esitamata või asendatud selgitustega, millest paljud osutusid kontrollimisel kõlbmatuks. Neid puudusi on üksikasjalikumalt kirjeldatud ECHA ametlikes aruannetes „Loomkatsete alternatiivide kasutamine REACH-määruse puhul”⁵ ja igaaastastes hindamisaruannetes⁶.

Et REACH-määrus oleks edukas, tuleb need probleemid lahendada ning vastutuse selle eest peavad võtma nii ettevõtted kui ka teabe esitajad. ECHA-l ja riikide asutustel on siiski täita oma roll – tagada õigusaktide nõuete selgus, tegutseda ettevõtete kohustuste täitmatajätmise korral kiiresti ja otsustavalt ning saadud õppetundide põhjal selgelt ja kiiresti teavet vahetada.

Ülalkirjeldatud järeldused põhinevad küll REACH-määruse rakendamise algusajale, ent samasuguseid probleeme võib oodata ka järgmiste registreerimistähtaegade puhul ning REACH-määrusega sarnaseid ohutusandmete koostamise ja riskihindamise süsteeme sisaldava biotsiidimääruse rakendamisel. Biotsiidimäärusega ongi registreerijatele juba loodud rohkem võimalusi kasutada ohutusandmete koostamiseks alternatiivseid viise, sealhulgas alternatiivsed katsemeetodid, ainete rühmitamine, analoogmeetod või integreeritud katsetamisstrateegiad. Biotsiidimääruse kohaselt on edu alus ka andmete hea kvaliteet, sest see lihtsustab hindamisprotsessi ametiasutustes, soodustades seega kemikaali ohutut kasutamist ja suurendades avalikult kättesaadavate andmete usaldusväärsust.

Niisiis on ECHA-l ELi kemikaaliõigusaktide rakendamisel keskne roll avaliku kemikaaliandmebaasi usaldusväärsuse suurendaja ja kemikaaliettevõtetele suunatud õiguslikult siduvate otsuste tegijana, et nõuda teavet registreerimistoimikutes esinevate puuduste likvideerimiseks. Seetõttu on ECHA-l otsustav võimalus parandada nii Euroopas täna kasutatava kemikaaliteabe kvaliteeti kui ka kättesaadavust. ECHA väljakutse ajavahemikul 2014–2018 on mõjutada teabe kvaliteeti paremuse suunas, et seda saaks kemikaalide ohutu tootmise ja kasutamise võimaldamiseks tulemuslikult kasutada. Samas aitab ECHA tagada kõikidele registreerijatele võrdsed mängureeglid, võttes otsustavaid meetmeid ettevõtete suhtes, kelle teave standardile ei vasta.

⁵ Avaldatud 29. juunil 2011.

⁶ Kättesaadav ECHA veebilehel.

ECHA kasutab nii oma regulatiivvolitusi kui ka ergutusvahendeid. Reguliivvolitused on selged: ECHA teeb ettevõtete kohta siduvad otsused, mille täitmist jälgivad amet ise ja riiklikud järelevalveasutused. Sellega tagatakse, et liikmesriigid on teadlikud probleemidest oma territooriumil tegutsevates ettevõtetes ning jätkavad foorumi kaudu ELi tasandi koordineerimise ja jõustamise toetamist. Amet võib ka soovitada eraldi tasude kehtestamist ettevõtetele, kelle probleemid nõuete täitmisel nõuavad ECHA-lt ebaoproportsionaalselt palju aega, mille eest nad praegu lisatasu ei maksa.

ECHA-l on olemas kaitsesüsteem ettevõtetele, kes tunnevad, et amet on regulatiivvolitusi ebaõigesti kasutanud. Ettevõtted saavad paljude ECHA otsuste peale kaevata apellatsiooninõukogule, mis vaatab kaebuse läbi ja teeb otsuse. Apellatsiooninõukogu on „poolkohtulik“ organ, mis on oma otsustes sõltumatu ja erapooletu. Apellatsiooninõukogu otsused võivad mõjutada ka REACH-määruse ja biotsiidimääruse edaspidist toimimist ja rakendamist.

Ergutusvahendeid on mitmesuguseid ning nende sisuks on ECHA pakutav abi: teadlikkuse tõstmine ja teavituskampaaniad, millega tagatakse ettevõtete teadlikkus kohustustest ja sobivatest täitmisviisidest; üksikasjalikud suunised; infotehnoloogilised ja muud vahendid ülesannete lihtsustamiseks ja edutõenäosuse suurendamiseks; näited headest tavadest ja meetmed tarneahelas tegutsejate dialoogi soodustamiseks.

Kõrgema kvaliteediga teave nõuab ka ECHA IT-süsteemide arendamist ja integreerimist. See puudutab nii töövahendeid, mis aitavad registreerijatel kvaliteedinõudeid täita, kui ka neid töövahendeid, mida ECHA ja ametiasutused kasutavad registreerimisteabe süsteemseks analüüsimiseks, prioriteetide määramiseks, toimikutega seotud regulatiivmenetlusteks ning tõhusaks teavitamiseks.

Üldine rakenduskava jaguneb seega kolmeks tegevussuunaks:

1. toimikute teabe kvaliteedi parandamine;
2. riskijuhtimissoovituste mõju maksimeerimine tarneahelas ja
3. teabelevi parandamine.

3.1 Toimikute teabe kvaliteedi parandamine

3.1.1 Toimikute koostamine

Toimikud peavad sisaldama kogu õigusaktidega ettenähtud teavet kindlaksmääratud vormingus, et toimikuid oleks võimalik töödelda ja teha nende sisu ametiasutustele ja üldsusele tõhusalt kättesaadavaks. Ideaaljuhul tuleks teabe kvaliteeti parandada toimiku koostamise etapil.

Alates 2014. aastast tugevdab ECHA koostöös sidusrühmadega pingutusi REACH-registreerimise 2018. aasta tähtajaga seotud vajaduste täitmiseks. Selleks viimaseks tähtpäevaks oodatakse suurimat arvu registreerimisi ning ka senisest palju rohkem kogenematuid ja ainuregistreerijaid. Seoses sellega kasvab riikliku REACH- ja CLP-kasutajatoe tähtsus, kust ettevõtted saavad esmajärjekorras omakeelset abi. ECHA laiendab riikide kasutajatoe väljaõpet, et nende abistamisvõimet veelgi parandada.

Samuti vaatab ECHA läbi ja kohandab juhendmaterjale ja koolituste sisu, lähtudes 2013. aasta tähtaja kogemustest ning pöörates erilist tähelepanu VKEdele. Lisatoetust pakutakse neljas konkreetsetes valdkonnas: ainete identifitseerimisandmed; kasutusosalade kirjeldamine; kemikaaliohutuse aruanded ja ettevõtete vahel klassifikatsiooni ja märgistuse ühtlustamine.

Seni laekunud toimikute nõrkuseks on olnud ebapiisavad või ebaselged identifitseerimisandmed. Kui aine identifitseerimisandmed on ebaselged, satub kahtluse alla kogu toimiku teabe asjakohasus. Seega on tegemist äärmiselt tähtsa küsimusega. Lisajuhiseid ja toetust keerukateks juhtudeks, nagu UVCB-ained ja ainete samasus, antakse õigel ajal ja juba aegsasti enne REACH-registreerimise 2018. aasta tähtpäeva. ECHA tugevdab vastavalt vajadusele ka terviklikkuse kontrolli.

Lisaselgutusi antakse ka kasutusosalade kirjeldussüsteemi kohta, mis on oluline tarneahelas toimuva teabevahetuse seisukohalt. Senised puudused on ebapiisav arusaam süsteemi toimimisest ning ebapiisav ettevõtlusvaldkondade vaheline ühtlustamine, mis aitaks eristada eri kokkupuutetasemetega kasutusalasid. Need puudused võivad põhjustada kokkupuute alahindamist, mistõttu ei ole tagatud kõikide kasutusosalade ohutus.

Kolmas lisatoetuse valdkond on kemikaaliohutuste aruannete kõrge kvaliteedi tagamine. ECHA vaatab läbi kokkupuute hindamise meetodid ja vahendid valdkondades, kus on olulisi lünki, ning kohandab vastavalt Chesar-tarkvara. ECHA hindab koos muude regulatiivasutustega ka kemikaaliohutuse aruande Chesari vormingu kohustuslikuks muutmise vajalikkust. Sellega kaasneksid tugitegevused, nt kvaliteetsete kemikaaliohutuse aruannete näidiste avaldamine levinud olukordadeks. ECHA jätkab ettevõtete ja muude huvitatud isikutega tihedat koostööd täiendavate abinõude leidmiseks, millega saaks tõhusalt toetada kvaliteetsete kemikaaliohutuse aruannete ja kokkupuutetsenaariumide koostamist.

Neljas valdkond seondub ettevõtete abistamisega CLP-määruse kohustuste täitmisel. 1. juunist 2015 muutuvad segudele kohustuslikuks CLP-määruse klassifitseerimis- ja märgistusnõuded, kuid paljud ettevõtted (eriti VKEd) ei pruugi sellest teadlikud olla, mistõttu viiakse läbi teadlikkuse tõstmise sihtkampaania. ECHA toetab jätkuvalt ettevõtteid, kes püüavad oma ainete klassifikatsioonis ja märgistuses kokku leppida, ning nende arutelude tulemuste ajakohastamist klassifitseerimis- ja märgistusandmikus.

Eraldi teemana asub amet välja töötama põhjalikumate ainete nanovormide registreerimise juhendit, et anda selles valdkonnas üksikasjalikumaid soovitusi sõltuvalt regulatiivprobleemidest ning nanomaterjalide teabenõuete muudatustest REACH-määruse lisades. Selle tegevuse tulemusena luuakse ka teatav sünergia biotsiidimääruse rakendamisel, sest uues määruses on nõutud, et toimeainete heakskiitmisel tuleb nanomaterjale eraldi käsitleda. Lisaks kaalub ECHA, kuidas aidata väikeste koguste (1–10 tonni) registreerijatel paremini kontrollida oma ainete vastavust rangemate teabenõuete kriteeriumidele või leevendatud nõuete kohaldamist. Sellega seoses kavatseb ECHA uurida, kas omaduste prognoosimiseks ja andmelünkade täitmiseks saaks kasutada QSAR Toolboxit. Esimesel võimalusel, kui vastavad andmed on kättesaadavad, täiendab ECHA olemasolevaid alternatiivsete meetodite kasutusjuhendeid või annab välja uue juhendi, nagu kompleksne katsestrateegia naha sensibiliseerimise hindamiseks.

Paralleelselt valmistab ECHA ette biotsiiditoimikute esitamise juhendeid, IT-vahendeid ja käsiraamatuid ning kasutab REACH-määruse kohaldamise kogemusi parimate võimalike süsteemide ja tugistruktuuride väljatöötamiseks sektori arvukatele VKEdele.

3.1.2 Toimikute esitamine

Toimikute kvaliteediga on probleeme ka toimikute esitamise etapis. 2018. aasta registreerimistähtpäevaks valmistudes muudab ECHA registreerimismenetluste algatamise IT-portaalid (nt REACH-ITi) kasutajasõbralikumaks, luues paindlikuma liidese ning registreerijatega teabevahetuse kanali. Eraldi uuritakse ka teabe esitamise vahendite keeltevaliku laiendamise võimalusi.

Oluline registreerimiste nõuetelevastavuse tagamise vahend on ECHA teostatav terviklikkuse kontroll. Esimese kahe registreerimistähtaja kogemustest lähtudes vaadatakse läbi vormingud, tarkvara ja menetlused, mille abil toimub toimikute teabe terviklikkuse kontroll ja teabe asjakohasuse hindamine.

Et registreerijaid abistada, ajakohastab ECHA neile ettenähtud IUCLIDI pistikprogramme ja juhiseid selliselt, et registreerijad saaksid oma toimikute terviklikkust ja sobivust enne esitamist ise kontrollida. Samuti antakse välja uus töövahend, mis võimaldab ettevõtetel enne esitamist kontrollida, et ei esineks sagedasi puudusi („Dossier Quality Assistant“ ehk toimikukvaliteedi abivahend).

ECHA kavatseb ka välja selgitada, missugused toimikud vajavad järelmeetmeid väljaspool toimiku hindamismenetlust. Näiteks üksnes vaheainetena kasutamiseks registreeritud aineid jälgitakse süsteemselt, et kontrollida kasutusosalade vastavust vaheaine määratlusele või rangelt ohjatud tingimuste olemasolu.

3.1.3 Toimikute hindamine

Toimikute sisu hindamine on peamine viis, kuidas ECHA tagab teabelünkade täitmise ning registreerimise vastavuse õigusaktide nõuetele. Tulemuseks on lisateabe nõudmise otsused, mis aitavad oluliselt parandada teabe üldkvaliteeti.

ECHA jätkab terviktoimikute nõuetelevastavuse pistelist või probleemkriteeriumidest lähtuvat kontrollimist. Lisaks pöörab ECHA jätkuvalt tähelepanu aine ohutu kasutamise seisukohalt eriti olulistele konkreetsetele toimikuelementidele. Suurem osa (kuni 70%) vastavuskontrollidest on

suunatud konkreetsetele probleemvaldkondadele või laiematele valdkondadele, nagu näiteks inimeste tervise või keskkonnaga seotud teave. Suunatud vastavuskontroll ei hõlma üksnes iga ohunäitajaga seotud teabenõudeid, vaid ka aine identifitseerimise, kokkupuute- ja kasutusala teavet ning heakskiidetud kasutusala kokkupuutestsenaariume. Probleemipõhine sihtlähenedamine põhineb kõikide toimikute süsteemsel ülevaatusel, et kontrollida nõuetelevastavust konkreetse probleemi osas. Ühtlasi suurendab see kontrollitavate toimikute suhtarvu oluliselt üle viieprotsendilise miinimumi.

ECHA eesmärk on lahendada nii 2010. kui ka 2013. aasta tähtaegadeks laekunud probleemsete registreerimistoimikutega seotud puudused kas ECHA otsusega või registreerijaga muul viisil suheldes. Selleks kasutab amet üha keerukamaid infotehnoloogilisi vahendeid, et süsteemset ülevaadata kõik registreerimistoimikute kõrgema astme näitajad. Iga leitud mittevastavuse kohta koostatakse vastavuskontrolli otsuse eelnõu. ECHA kaasab ja teavitab ka edaspidi korrapäraselt liikmesriikide pädevaid asutusi ja liikmesriikide komiteed, et hindamisotsuste tegemise mehhanism töötaks nii hästi kui võimalik. Toimikute hindamisel käsitletakse eraldi ka teaduslikke mureteemasid, näiteks ainete nanovormide toimikuid. Selle töö puhul on äärmiselt oluline, et hindamises osalevad ametnikud oleksid kursis värskemate teadusarengute ja ohuhindamise alternatiivsete katsemetoodikatega.

Lisaks ametlikele õiguslikult siduvatele otsustele soovib ECHA, et ettevõtted ajakohastaksid oma toimikuid ja parandaksid nende kvaliteeti ka vabatahtlikult. Selleks teavitab ECHA aktiivselt näiteks toimikute hindamise tulemustest.

Et hoida tempot ja jõuda iga toimiku osas lahenduseni võimalikult kiiresti pärast ECHA otsuses sätestatud tähtaega, jälgib ECHA, kuidas registreerijad toimikuid tema otsustest tulenevalt ajakohastavad. Jõustamisotsuste maksimaalse tulemuslikkuse tagamiseks pöörab ECHA erilist tähelepanu õigeaegsele ja tõhusale teabevahetusele riiklike asutustega. Viimase võimalusena võib ECHA kaaluda registreerimise tühistamist, juhul kui REACH-määrust muul viisil täita ei saa. Lisaks kaalub ECHA nende ettevõtete nimede avalikustamist, kes ei kõrvalda puudusi lõppotsusega määratud tähtajaks.

ECHA jagab REACH-toimikute hindamise kogemusi ka riiklike asutuste ja biotsiidikomiteega, et analüüsida toimeainete ja biotsiiditoimikute kiirema menetlemise võimalusi.

3.2 Riskijuhtimissoovituste mõju maksimeerimine tarneahelas

Tarneahelas teabe edastamine peab vastama õigusaktide nõuetele ning olema eesmärgipärane. Lisaks kemikaaliohutuse aruannete õigusaktidele vastavuse kontrollimisele keskendub ECHA meetmetele, mis aitaksid registreerijatel ja allkasutajatel parandada riskijuhtimissoovituste edastamist kogu tarneahela ulatuses, kuni töötajatele ja tarbijatele ettenähtud toodeteni välja.

3.2.1 Kokkupuutestsenaariumid ja ohutuskaardid

REACH-määruse ohutu kasutamise põhimõtte edukaks järgimiseks on vaja kemikaaliohutuse aruannetes sisalduvad kokkupuutestsenaariumid muuta kvaliteetseteks kokkupuutestsenaariumideks, mis seejärel esitatakse ohutuskaartidel. ECHA suurendab toetust registreerijatele ja allkasutajatele, kes töötavad välja ohutuskaartidel edastatavate kvaliteetsete kokkupuutestsenaariumide koostamise meetodeid, vahendeid ja standardvorminguid. Arvestades segude tähtsust tarneahelas, pööratakse erilist tähelepanu teaduslikult põhjendatud meetodika väljatöötamisele hõlpsasti arusaadavate kokkupuutestsenaariumide koostamiseks. Eraldi käsitletakse tarbekaupades sisalduvate ainete seotud potentsiaalseid riske nende kaupade kasutusea jooksul ning jäätmeetapil. Samuti püütakse lihtsustada ECHA töövahendeid, mille abil allkasutajad oma aruandluskohustust täidavad.

ECHA jätkab ka tööd registreerijate ja allkasutajatega, et parandada nende suutlikkust kokkupuutestsenaariumidega seotud valdkondades ning edendada teabevahetust ettevõtete ja asutustega (nt ENESI⁷ platvormi kaudu) stsenaariumide tõhusa rakendamise teemadel. Allkasutajate teadetest saadud teabe põhjal võib tekkida vajadus arutada järelevalveasutustega olukorda konkreetsetes sektorites, kus on kokkupuutestsenaariumide põhimõtete rakendamisel tuvastatud probleeme.

⁷ Kokkupuutestsenaariumide vahetuse võrgustik.

3.2.2 Toodetes sisalduvad ained

Toodete valmistajad saavad kasutada REACH-määruse täitmisel loodud teavet muude nõuete (nt ehitustoodete direktiivi või mänguasjadirektiivi) täitmiseks. ECHA uurib koos teiste ELi institutsioonide, riiklike asutuste ja valdkondlike organisatsioonidega, kuidas saaks nende nõuete praktilist rakendamist ühitada. ECHA tõstab toodete importijate teadlikkust toodetes sisalduvate ainete seotud potentsiaalsetest riskidest, kehtivatest piirangutest ning kandidaatainete loetelu ainete teabevahetus- ja teatamisnõuetest. Sihtkoostöö valdkondlike organisatsioonidega aitab toodete valmistajatel identifitseerida oma toodetes sisalduvaid aineid. Lisaks sellele uurib ECHA võimalusi parandada üldisi teadmisi toodetes sisalduvatest ainetest ja nendega seotud riskidest ning nende teadmiste levitamise viise huvitatud isikutele, sealhulgas üldsusele. Imporditavates toodetes sisalduvate ainete REACH-nõuetele vastavuse tagamiseks on kindlasti vaja kaasata ka järelevalveasutusi ja tolliameteid.

Biotsiidimäärus sisaldab ka uusi ulatuslikke nõudeid biotsiididega töödeldud kaupadele. Määruse kohaselt võib kaupu töödelda üksnes Euroopa Liidus heakskiidetud toimeaineid sisaldavate biotsiididega. Samuti kehtib uus nõue selliselt töödeldud kaupade märgistusele. Nende nõuete rakendamist tuleb toetada kasutajatugede, juhendmaterjalide ja teadlikkust suurendavate tegevuste kaudu Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide koostöös.

3.3 Teabelevi parandamine

3.3.1 Aineteabe levitamine

Läbipaistvus motiveerib ettevõtteid esitama usaldusväärseid, teaduslikult põhjendatud ja arusaadavaid andmeid, mis kinnitaksid nende mainet ELi kemikaaliohutuse süsteemi järgijatena. Ettevõtted ja vabaühendused saavad ise teavet uurida ning juhtida tähelepanu vastuoludele või puudustele. ECHA eesmärk on ELi kemikaaliõigusaktide alusel loodud unikaalseid andmeid parimal viisil ära kasutada.

ECHA avaldab oma veebilehel teavet pea kõikide registreeritud ainete ning klassifitseerimis- ja märgistusandmikkude teatatud ainete kohta. Neid avalikke andmebaase uuendatakse üks kord kvartalis. Sellele teabele lisanduvad ECHA regulatiivtegevuse käigus kogutud muud andmed, näiteks eelregistreeritud ainete nimekiri, väga ohtlikeks aineteks nimetamise kandidaatainete loetelu, autoriseerimiste ja piirangute loend jms. See on suureks abiks REACH-määruse ühe eesmärgi saavutamisel – tagada ELi kodanikele tasuta ja lihtne juurdepääs kemikaalide põhiandmetele, et „neil oleks võimalik teha teadlikke otsuseid seoses kemikaalide kasutamisega“. See teave on ja peaks ka edaspidi jääma sisult teaduslik-tehniliseks. Samas püüab ECHA teha selle võimaluste piires ka laiemale üldsusele paremini kättesaadavaks. Eesmärk on paremini integreerida erinevate õigusaktide (nt REACH-määruse ja biotsiidimääruse) ja regulatiivmenetlustega kogutud teavet konkreetsete ainete kohta, et kasutaja saaks aine olemasolevatest andmetest ülevaate ühest kohast. Lisaks plaanib ECHA sünkroniseerimist kasutajate oma veebilehtedega, et teavitada neid uute andmete avaldamisest. Amet uurib võimalust esitada teavet üldsusele hõlpsamini arusaadaval kujul.

3.3.2 Otsuste avaldamine

ECHA kavatses veelgi avatumalt ja läbipaistvamalt, avaldades regulatiivmenetluste tulemused ning arvamuste ja otsuste põhjendused. ECHA eesmärgiks on läbipaistvus ning teabe ja otsustamise avatus. ECHA on asunud avaldama toimikuhindamise otsuseid, on otsustanud avaldada ainete hindamisotsused ning kaalub ka muude asjakohaste otsuste avaldamist.

4 ANDMETE ARUKAS KASUTAMINE OHTLIKE KEMIKAALIDE TUVASTAMISEKS JA NENDEGA TEGELEMISEKS

REACH- ja CLP-määruse kohaselt on liikmesriikidel ja komisjonil regulatiivse riskijuhtimise algatamise õigus.⁸ Riskijuhtimismenetluse algatamiseks vajalike dokumentide koostamist on mõnes liikmesriigis takistanud poliitiliste valikute ja/või vahendite vähesus ning mõnel juhul ka kogemuste puudumine. Vahenditega seotud takistused püsivad, ent kogemusi on ameti ja selle komiteede REACH- ning CLP-menetlustes juurde saadud.

Tänu REACH- ja CLP-määrusele valdab ECHA tänaseks maailma suurimat kemikaalimõju andmebaasi. Seetõttu on eelkõige praegusel varasel etapil hädavajalik kasutada teavet arukalt ning esmalt tuleks leida kõige kahjulikumad ained, mille riskid on seni nõuetekohaselt juhtimata. Loomulikult on oluline ka riskide laialdane tundus ning ohtlike ainete nõuetekohane hindamine ja kontrollimine, ent REACH-määrus annab unikaalse võimaluse keskenduda ainetele, mis on riskijuhtimisradari ekraanilt välja jäänud ning võivad seetõttu olla piisavalt reguleerimata.

Ametiasutused peaksid üheskoos kasutama REACH- ja CLP-teavet regulatiivtähelepanu võimalikult kiireks suunamiseks neile prioriteetsetele ainetele ja kasutusalaadele, millega kaasneda võivad riskid on suurimad. Nende ohtudega seoses tuleb informeeritult vastu võtta proportsionaalsed ja riski tõhusalt vähendavad regulatiivmeetmed. Selle eesmärgi edukaks saavutamiseks peavad asutused jõudma ühiseisukohale parima regulatiivvahendi valikus ja selle tõhusas kasutamises.

ECHA toetab kõige ohtlikumate ainete asendamist ELis, keskendudes riskijuhtimist vajavate uute ainete leidmisele ning lisades need kandidaatainete loetellu ja autoriseerimisloetellu. Autoriseerimisarutelu alternatiivide analüüsimisele keskendumine aitab mitte üksnes parandada inimeste tervise ja keskkonna kaitset, vaid ka toetada Euroopa ettevõtete innovatsiooni ja konkurentsivõimet.

Biotsiidimääruse põhimõtte kohaselt kiidetakse toimeained heaks ELi tasandil ja biotsiidid autoriseeritakse ELi või riikide tasandil. Määrus sisaldab sätteid, mis keskenduvad väga ohtlikele ainetele, toodetele ja kasutusalaadele, kohaldades selleks väljajätiskriteeriume ning tuvastades asendusainete kandidaate, samas kui vähem ohtlikke aineid sisaldavatele toodetele on ette nähtud lihtsustatud autoriseerimismenetlus. Lisaks kasutatakse ära REACH-, CLP- ja biotsiidimääruse ristteabevõimalusi, et tagada vahendite ja kontrolli suunamine ainetele, millega võivad kaasnevad eriti suured riskid.

Üldine rakenduskava jaguneb kolmeks tegevussuunaks:

1. ametiasutuste kaasamine ja seisukohtade ühtlustamine;
2. regulatiivse riskijuhtimise kandidaatainete tuvastamine ja
3. tuvastatud ohtude menetlemine REACH- ja CLP-määruse ning muude õigusaktide kohaselt.

4.1 Ametiasutuste kaasamine ja seisukohtade ühtlustamine

Liikmesriikidel on lisaks kesksele rollile REACH- ja CLP-määruse riskijuhtimismenetluste algatajana ka oluline roll menetluse tulemuste esitamisel regulatiivotsuste vastuvõtmiseks ning olemasolevate ja uute nõuete jõustamisel. Kiire, tõhus ja edukas rakendamine õnnestub üksnes juhul, kui arusaam regulatiivse riskijuhtimise prioriteetidest on võimalikult suurel määral ühtlustatud.

ECHA jätkab koostöös liikmesriikide ja komisjoniga regulatiivse riskijuhtimise ühise raamistiku väljatöötamist, mis võimaldaks sobivaimate regulatiivvahendite üle kiiresti ja tõhusamalt otsustada. See peaks aitama vastata muu hulgas järgmistele põhiküsimustele: kas on vaja lisateavet algse ohu täpsustamiseks ning kuidas teabelünki kõige paremini täita; millal algatada väga ohtliku aine kriteeriumidele vastava aine autoriseerimismenetlus ja millal mitte; kas sobivam oleks REACH-määruse kohane piiramine; kas tuleks kaaluda meetmete algatamist muude liidu õigusaktide alusel; kas nõuete täitmist on vaja parandada jõustamismeetmetega.

Riskijuhtimismenetlustes ja -raamistikus osalevad vastavalt oma pädevusele ka kõik ECHA REACH-komiteed (MSC, RAC, SEAC). Seetõttu jätkab ECHA sekretariaat komiteede teavitamist ja kõnealuse

⁸ Liikmesriigid ja ettevõtted saavad algatada ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepanekute koostamist ning liikmesriigid ja komisjon väga ohtlike ainete identifitseerimise ja piiramise ettepanekute koostamist.

raamistiku väljatöötamise kaasamist. Peale selle peavad liikmesriigid pakkuma komiteede liikmetele teaduslikku ja tehnilist tuge.

Teabe arukas kasutamine on oluline ka jõustamisel. ECHA tugevdab toetust riiklikele järelevalveasutustele, kujundades muu hulgas ühise arusaama jõustamise vajadustest ja prioriteetidest ning töötades välja jõustamisvahendid ja -käsitlused. Eritähelepanu pööratakse autoriseerimismenetlusele, kuna selle uue menetluse tähtsaid eesmärke saab saavutada üksnes autoriseerimistaotluse nõuete ja vajadusel autoriseerimistingimuste täitmise korral.

4.2 Regulaatiivse riskijuhtimise kandidaatainete tuvastamine

Ameti senised kogemused kinnitavad arvamust, et keskenduda tuleks hiljuti tuvastatud ainetele, mis võivad olla probleemsed ning mille jaoks ei ole (piisavaid) riskijuhtimismeetmeid. Seepärast on väga oluline ainete kohta REACH-toimikutes ja CLP-teadetes esitatava teabe sõelumine. Olemasolev ainete andmebaas on juba maailma suurim, ent uuemate andmete lisandumisel selle kasutegur riskisõelumise vahendina üha kasvab. Esiteks toob teabe kvaliteediga tegelemine kaasa juba registreeritud ainete, sealhulgas kõige levinumate ja kõige ohtlikumate ainete ohu- ja riskiprofiilide ajakohastamise. Teiseks, et 2013. aasta registreerimistähtpäev toob teavet ainete kohta, millest paljusid ei ole varem riskijuhtimise seisukohalt käsitletud, siis on põhjust eeldada, et osa neist ainetest nõuab täiendavat uurimist. Kolmandaks sisaldab klassifitseerimis- ja märgistusandmik lisateavet, mis võib aidata välja selgitada tööstuses kahjulike ainete asendamise ja täiendavate regulaatiivmeetmete vajadusi. Pealegi on ettevõtetel ka muid dokumente, eelkõige allkasutajate aruandeid ja teateid toodetes sisalduvate ainete kohta, mida saab lisaks eelnimetatule kasutada.

ECHA uurib ka võimalusi, kuidas kasutada liidu õigusaktide alusel loodud ning muudest allikatest (nt jõustamistegevuse tulemusel) saadud teavet teadmusbasi laiendamiseks. Riskikontroll ja saadaoleva teabe koondamine peaks võimaldama paremini otsustada suunatud teabekogumis- ja riskijuhtimismeetmete vajalikkuse üle. Sõelumine toimub enamasti automaatselt ning ECHA kiirendab tugeva ja integreeritud IT-andmebaasi ning paindlike sõelumisvahendite väljatöötamist, et liikmesriikide pädevad asutused ja ECHA saaksid esitatud andmetest maksimaalset kasu.

ECHA jätkab CMR-ainete ning PBT/vPvB-ainetega⁹ samaväärsete ainete tuvastamise viiside väljatöötamist. Lisaks kaalub ECHA uute ainerühmade, näiteks endokriinseid häireid põhjustavate ja sensibiliseerivate ainerühmade tuvastamiskriteeriumide kasutamise teadus- ja regulaatiivaspektide aruteluks platvormide loomist.

Tõhusate riskijuhtimisotsuste tegemiseks on hädavajalik teabelünkade täitmine ja toimikutes sisalduva teabe kvaliteedi tõstmine, mis juba toimub REACH-nõuete täitmise vastavuskontrolli kaudu. Nende otsuste tulemuseks võivad ettevõtte tasandil olla täiendavad kasutustingimused või riskijuhtimismeetmed või alternatiividega asendamise otsused. Lisaks võimaldab ainehindamine liikmesriikidel koostada teabestandarddeid ületava lisateabe nõudmise otsuste eelnõusid, et täpsustada võimalikke ohte inimeste tervisele või keskkonnale. Ainehindamine hõlmab ka ainete nanovormide hindamist ja aitab seeläbi kaasa nanomaterjalidega seotud teabe kogumisele ning ohtude ja riskide mõistmisele. Järgmise viie aasta eesmärk on viia lõpule ainehindamise ning muude REACH-menetluste ja CLP- ja biotsiidimääruse funktsionaalsete seoste väljatöötamine. Kogutav ja laekuv teave peaks viima regulaatiivse riskijuhtimise kandidaatainete tuvastamiseni.

Juba valmis toodetes Euroopa turule sisenevate ohtlike ainete osas soovib ECHA teha koostööd kolmandate riikide asutuste ja ettevõtetega, et neid paremini teavitada ELi importijatele kehtivatest REACH-nõuetest, ja selgitada ELi-välisele ettevõtetele, kuidas tagada kõige paremini REACH-määruse täitmine.

Et tõhustada ametiasutuste tegevust, arendab ECHA töövahendeid liikmesriikide pädevate asutuste koostöö ja koordineerimise hõlbustamiseks konkreetsete ainetega tegelemisel. Nende vahendite hulgas on teabevahetusplatvormid ja hõlpsasti kasutatavad eri ainerühmade regulaatiivseisundi ülevaated.

⁹ Püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised / väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad.

4.3 Tuvastatud ohtudega tegelemine REACH- ja CLP-määruse ning muude õigusaktide alusel

Sõelumise ja järgnevate tegevuste tulemusena peaksid ametiasutused suutma valida tuvastatud ohtude menetlemiseks sobivaima riskijuhtimise viisi. Seoses komisjoni ning ECHA ja liikmesriikide koostatud tegevuskavaga 2020. aastani¹⁰ arendatakse edasi ja uuendatakse riskijuhtimisvõimaluste analüüsivõrgustikku ning vaadatakse see korrapäraselt läbi, et võimaldada ametiasutustel tõhusalt teha pädevaid otsuseid. Lisaks omapoolsetele jõupingutustele riskijuhtimisvõimaluste analüüsimisel ning väga ohtlike ainete ja piiramistoimikute väljatöötamisel kavatseb ECHA aktiivselt osaleda kavas sätestatud tegevuste koordineerimisel, et tagada kõikide tegevuskavaga hõlmatud asjakohaste ainete tuvastamine ja seotud ohtudega tegelemine sobivaima riskijuhtimismeetodi abil. Kõnealuste väga ohtlike ainete ja piiramistoimikute tegelik arv sõltub kuni 2020. aastani kavandatud rohkem kui 400 riskijuhtimisvõimalusanalüüsi tulemustest.

ECHA teeb koostööd liikmesriikide ametiasutustega, et kokku leppida nende ainete valimise üldpõhimõtted, mille suhtes tuleks ELi tasandil algatada klassifikatsiooni ja märgistuse ühtlustamise menetlus. Üldiselt püütakse ühtlustatud klassifikatsiooni ettepanekute menetlusaega oluliselt lühendada. Lisaks analüüsitakse klassifitseerimis- ja märgistusandmikus olevat teavet, et teha kindlaks ettevõtete iseklassifitseerimise ühtlustamispuudluste prioriteedid.

ECHA muudab autoriseerimistaotluste esitamise ning riskihindamise komitee (RAC) ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (SEAC) arvamuste koostamise võimalikult läbipaistvaks ja tõhusaks, tagades samas kvaliteetse teabe loomise, mis võimaldaks potentsiaalsetel taotlejatel analüüsida väga ohtlike ainete alternatiive ning informeeritult otsustada, kas aine asendada või taotleda selle autoriseerimist. Kvaliteetse teabe põhjal saavad ECHA teaduskomiteed oma arvamusi tõhusamalt koostada.

ECHA kasutab aktiivselt oma veebilehte aineid ja nende alternatiive käsitlevaks avalikuks aruteluks, et tagada autoriseerimine üksnes juhul, kui sobivad alternatiivid puuduvad. Võimaluse korral ärgitatakse alternatiivseid aineid tootvaid ettevõtteid aktiivselt osalema. ECHA püüab veelgi enam pälvida kõikide osapoolte usaldust ning edastada praktilist teavet potentsiaalsetele taotlejatele, eelkõige allkasutajatele, et võimaldada neil koostada taotlusi otstarbekalt ja kuluefektiivselt, täites seejuures ka taotluste kvaliteedi tagamise kohustust. Samuti kavatseb ECHA parandada kolmandatele isikutele suunatud juhiseid, et tagada alternatiivide lisateabe tulemuslik kasutamine arvamuste koostamisel.

2020. aasta tegevuskava edukas rakendamine toob suure tõenäosusega kaasa piirangute arvu kasvu. Seetõttu peavad ka liikmesriigid töötama tõhusamalt ja edendama sihipärasemaid tegevusi. ECHA eeldab, et sel ajavahemikul koostatakse esimesed ettepanekud imporditavates toodetes sisalduvate ainete piiramiseks pärast autoriseerimismenetluse sulgemiskuupäeva.

Võib juhtuda, et REACH-määrusel põhinevad regulatiivmeetmed ei osutu aine konkreetse kasutusala mõjuga seotud ohtude piiramisel kõige otstarbekamaks. Neil juhtudel arutab ECHA seadusandlike või muude regulatiivmeetmete vajadust komisjoni ning muude asjaomaste asutustega. Samamoodi on võimalik kasutada REACH-määrust muude ELi õigusaktide rakendamisel ilmnunud keskkonna- või terviseohtudega tegelemiseks. See võib kaasa tuua registreeritud ainete kohta teabe esitamise nõuded või koguni taotlused ECHA-le XV lisa piirangu või väga ohtliku aine toimiku koostamiseks või ettepanekud liikmesriikide pädevatele asutustele REACH-määruse kohaseks tegutsemiseks (nt aine hindamiseks või klassifitseerimiseks).

ECHA töötab üheskoos komisjoniga, et uurida, kuidas saaks kasutada REACH-määrust muudes ELi õigusmenetlustes ja toetada tulemusliku suhtluse kujunemist asjaga seotud isikute vahel. Üldisemalt kavatseb ECHA uurida liidu kemikaaliõigusaktide sidusama rakendamise võimalusi.

ECHA hakkab arendama tõhusat ja pragmaatilist lähenemisviisi, et biotsiidikomiteel oleks alus lisada liidu loa taotlejate avalduste läbivaatamisel hinnangutesse soovitatavad riskivähendusmeetmed. Lähenemisviisi väljatöötamisel toetub ECHA riiklike lubade vastastikuse tunnustamise käigus saadud kogemustele.

¹⁰ Väga ohtlike ainete identifitseerimise ning REACH-määruse riskijuhtimismeetmete rakendamise tegevuskava kuni 2020. aastani

5 TEADUSPROBLEEMIDE KÄSITLEMINE, TEGUTSEDES LIIKMESRIIKIDE, EUROOPA INSTITUTSIOONIDE JA MUUDE OSAPOOLOE TEADUS- JA REGULATIIVSUUTLIKKUSE TÕHUSTAMISE KESKUSENA

ECHA on regulatiivorganisatsioon, mille missioon on seotud teaduse ning tehnikaga. Teaduslikult põhjendatud teadmised kemikaalikorraldusest edenevad kõigis valdkondades. Toimub märkimisväärne ja kiire areng, eelkõige (öko)toksikoloogia vallas, kus pannakse rõhku kahjuliku mõju bioloogiliste mehhanismide paremale mõistmisele, selmet mõju pelgalt vaadelda. Süsteemibioloogia, bioinformaatika ning toimemehhanismide ja kahjuliku mõju viiside parem mõistmine mõjutavad ka kemikaalide katsemeetodeid ja omaduste prognoosimise võimalusi, vähendades nii traditsioonilisi loomkatseid. Teadus on arenenud ka näiteks inimeste ja loomade endokriinsete häirete tekke, nanomaterjalidega kaasnevate ohtude ja riskide ning kemikaalide kombineeritud mõju mõistmise vallas. Lisaks kemikaalide toime paremale mõistmisele on toimunud areng kokkupuute hindamise meetodikas. Väljaspool loodusteadusi on ECHA jaoks olulised ka sotsiaal-majandusliku analüüsiga seotud probleemid ja arengud, eriti kavandatavate riskivähendusmeetmete kasulikkuse hindamine.

Need valdkonnad on ECHA jaoks prioriteetsed ning ettevõtete esitatava teabe asjakohasuse hindamiseks, regulatiivarvamuste andmiseks ja regulatiivotsuste tegemiseks ning õigusaktide nõuete täitmise juhendamiseks peab amet vastava arenguga igakülgset kursis olema. Seetõttu tuleb ECHA-l laiendada teaduslikku ja tehnilist võimekust ja oskusi partnerluses ja dialoogis teadusringkondadega ning arvestada teaduse arengu ja tekkivate reguleerimisvajadustega.

ECHA regulatiivvõimekuse üheks põhielemendiks on töötajate oskused ja teadmised ning professionaalsus ja pühendumus. Samuti tugineb ECHA oma komiteede, liikmesriikide ametiasutuste, muude ELi asutuste, rahvusvaheliste partnerite ja seotud osapoolte teaduslikule võimekusele.

ECHA teadusvõimekust mõjutab ka aktiivne osalemine spetsialistidest ja akadeemilistest töötajatest koosnevate teadusringkondade töös.

Need kaks ECHA teadusvõimekuse omavahel seotud sünergilist aspekti, st institutsionaalne teadmus ning suhtlus ja mõju teadusringkondades, aitavad saavutada ECHA kolmandat strateegilist üldeesmärki – tegutseda regulatiivküsimumuste keskusena, olles juhtrollis ja soodustades edusamme ja arengut kemikaaliohutuse valdkonnas. See eeldab pidevat suhtlust liikmesriikide, ELi institutsioonide, OECD ja teiste osapooltega. Kolmas strateegiline eesmärk ei seisa ülejäanud kolmest eesmärgist eraldi: ajakohase, pidevalt jälgitava ja areneva teadusliku ja tehnilise võimekusega ei saa muid strateegilisi eesmärke edukalt ellu viia.

Üldine rakenduskava jaguneb kolmeks tegevussuunaks:

1. teadmiste ja võimekuse arendamine;
2. regulatiivküsimumuste tippkeskusena tegutsemine ja
3. ECHA regulatiivküsimumuste strateegia.

5.1 Teadmiste ja võimekuse arendamine

ECHA vajab teadmusjuhtimise raamistikku, et määrata kindlaks võimekuse arendamise vajadused ning toetada nende rakendamist strateegilise üldjuhtimise ja igapäevajuhtimise lahutamatu osana. Ehkki paljud selleks vajalikud elemendid on juba olemas, tuleb välja töötada süsteemsem lähenemisviis. See raamistik tagab ECHA suutlikkuse tegutseda aktiivselt oma teadusliku ja tehnilise võimekuse kohandamiseks koolituse ja arengu abil, et täita uusi pädevusülesandeid. Kiirelt arenevateks teadusvaldkondadeks on näiteks alternatiivsed katsemeetodid, sh *in vitro* meetodid, analoogmeetod, QSAR-mudelid ja nanomaterjalid. Kuna teaduse ja regulatiivtegevuse areng on dünaamiline, põhineb raamistik korrapäraselt kohandataval pädevuskaardistamisel.

Lähtepunktiks on vastavate institutsioonide teadmusjuhtimise põhimõtete ja tavade võrdlusuuring. Võrrelda saab muude ELi asutustega (nt EFSA ja EMA), aga ka ECHA rahvusvaheliste partnerite ning

vastavate riiklike ametitega. Selle alusel koostatakse pädevuskaart, et kindlaks määrata olemasolevad tugevused ja arenguvajadused keskpikas perspektiivis.

Järgmine samm on kindlaksmääratud arenguvajaduste õige prioriseerimine – prioriteedid kajastavad nii aktuaalseid tegevusvajadusi kui ka keskpikas ja pikas perspektiivis ettenähtavaid probleeme. Sellega võetakse võimekuse suurendamise meetmete regulatiivset tähtsust formaalselt ja selgelt arvesse asutusesiseste teadmiste sihtarendamisel ECHA tööks eriti olulistes ning lünkadega või teadusarenguga valdkondades.

Oluline on töötajate tööalaste oskuste pidev täiendamine. See hõlmab nii nooremtöötajate väljaõpet ja arendamist kui ka kogu töötajaskonna arendamist ja valdkondlike teadmiste ajakohastamist. Lisaks töö käigus õppimisele toimub see näiteks aktiivse osalemise kaudu teaduslikel ja kutsealastel üritustel ja seminaridel, teaduspublikatsioonide kaasautorluse, ekspertide loengute ning kutsealase akrediteerimise süsteemide abil.

Kaardistamise ja võimekuse arendamise tulemused seonduvad otseselt ECHA regulatiivtegevusega (nt nanomaterjalide või katsemeetodite valdkonna tööplaanide ajakohastamine, endokriinseid häireid põhjustavate ainete riskiohjamisviiside väljatöötamine või vastavate valdkondade juhendite koostamine). Nii kaarti kui ka võimekuse arendamise rakenduskava ajakohastatakse korrapäraselt.

ECHA plaanib alustada selle raamistiku väljatöötamist esmalt asutusesiseseks kasutamiseks, kuid laiendada seda hiljem ka teaduskomiteedele. See on vajalik, kuna suur osa ECHA teadusväljundist pärineb komiteede arvamustest ja kokkulepetest ning komiteede liikmetel on hindamatuid teaduslikke teadmisi ja kogemusi, mida kasutatakse ka praegu ECHA ühisteadmuse raames. Pärast kirjeldatud esimesi samme hindab ECHA ka arendustegevuse liikmesriikide ametiasutustele ja teistele ECHA põhipartneritele laiendamise otstarbekust, et võimaldada kõikide osapoolte vahelist tõhusat koordineerimist ja optimaalset ressursikasutust.

ECHA kasu sellest tegevusest on muu hulgas võime kaasata kiiresti arenevate valdkondade uusimad teadusandmed viivitusega ettevõtetele pakutavatesse juhenditesse, soovitusesse ja töövahenditesse, regulatiivarvamustesse ja otsustesse ning ELi institutsioonidele antavatesse nõuannetesse ja abisse.

5.2 Regulatiivküsimuste tippkeskusena tegutsemine

Kolmanda strateegilise eesmärgi oluliseks osaks on ECHA püüde saada liikmesriikide, Euroopa institutsioonide ja muude tegutsejate teadus- ning regulatiivsuutlikkuse tõhustamise keskuseks. See eeldab tugevamaid sidemeid teadusringkondade, OECD, WHO ja muude kemikaalihindamisega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonide ning ECHA rahvusvaheliste partneritega. Välisorientatsioon on põhjendatud seetõttu, et teaduslikud ja regulatiivküsimused, mida amet peab oma teadusjuhtimise raames käsitlema, on enamasti samad, millega tegelevad ka meie välispartnerid ja sidusrühmad. Samas loetakse eespool kirjeldatud teadusjuhtimise raamistikku võimekuse arendamise välismõõtme eelduseks.

Keskusena tegutsemise põhimõtte ei tähenda siiski, et ECHA peaks olema kõikide valdkondade esiekspert. Pigem tähendab see, et pakutakse platvormi ja teadmiste võrgustikku, kus ECHA eksperdid saavad asjakohaste küsimuste arutamiseks kohtuda nt liikmesriikide, komisjoni, muude ELi asutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja akadeemiliste ekspertidega. Teiseks on keskusena tegutsemisel oluline, et eesmärk ei ole akadeemiline uurimistöo, vaid tegevus on tugevalt vajaduspõhine ning seda tehakse ECHA regulatiivotsuste langetamise ning teaduslike arvamuste kujundamise huvides. See võimaldab anda ECHA-I komisjonile ka teaduslikke nõuandeid, näiteks rahvusvaheliselt tunnustatud katsemeetodite juhiste koostamisel. ECHA-I on keskusena tegutsemiseks sobivad elemendid ja struktuurid juba praegu. Need on näiteks PBT-ainete ekspertrühm ja nanomaterjalide ekspertrühm. Lisaks on igal aastal toimunud palju regulatiivotsuste teaduslikule aspektile orienteeritud *ad hoc* seminare, sh aine identifitseerimisandmete ning uute katsemeetodite või alternatiivsete katsetamisviiside teemal. Sünergia loomiseks kutsus ECHA peamiselt oma töötajatele ettenähtud koolituskursustele ka liikmesriikide ametiasutusi. ECHA panustab ka teiste tegutsejate töösse ning saab sellest kasu – näiteks komisjoni tööst endokriinseid häireid põhjustavate ainete ja kombineeritud mõju vallas ning OECD tööst kahjuliku mõju viiside vallas.

Lisaks eeldab see lähenemisviis asjakohaste ELi ja rahvusvaheliste partneritega sõlmitud kokkulepete ja vastastikuse mõistmise memorandumite alusel juba toimuvate tegevuste tõhustamist ja edasiarendamist. Eelkõige investeerib ECHA koos komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega partnerluse ja koostöö arendamisse, et maksimeerida sünergiaid ja ühendada uurimis- ja

arendustegevus ning regulatiivtegevus alternatiivsete katsemeetodite, arvutusliku toksikoloogia ja muude mittekatseliste meetodite ning integreeritud katsestrateegiatega, aga ka nanomaterjalidega seotud uurimistööga.

Et edendada akadeemiliste ringkondade ja seadusetegijate tihedamat dialoogi, kavatses ECHA korraldada temaatilisi teadusseminare, et hinnata näiteks konkreetse valdkonna uusimaid teaduslikke arengusuundi ning nende ülevõtmise võimalusi ECHA metoodikasse, juhenditesse ja töövahenditesse. Seminarid on tugeva regulatiivorientatsiooniga ning suhteliselt hästi nähtavad. Keskusena tegutsedes plaanib ECHA kaasata seminaridele kaaskorraldajate või kaasaaitajatena ka liikmesriike, komisjoni ja muid valdkonnas tegutsejaid. Samuti osaleb ja panustab ECHA teiste valdkonnas tegutsejate sarnastesse algatustesse.

Regulatiivküsimuste seas on nii praegu kui ka edaspidi kõrge prioriteediga teemadeks muu hulgas endokriinseid häireid põhjustavad ained, nanomaterjalid, kombineeritud mõju, analoogmeetod ja ainete rühmitamine, integreeritud katsestrateegiad, mittestandardised teabemeetodid 2018. aasta registreerimistes ning riskihindamiseks ja klassifitseerimiseks prognoositud omaduste ebaselgus.

Nanomaterjalide valdkonnas on ECHA eesmärk tagada REACH-, CLP- ja BRP-määruse regulatiivnõuete täielik rakendamine ainete nanovormidega seotud ohtude ja riskidega tegelemiseks. ECHA laiendab asutusesisest nanomaterjalide iseloomustamise, ohtude ja ohutuse hindamise ning riskijuhtimise suutlikkust; amet võimaldab ka liikmesriikide ekspertidel suutlikkuse arendamises osaleda ja jagab kogemusi sidusrühmadega. ECHA osaleb mitmesugustes teaduslikes ja regulatiivtegevustes Euroopa Liidu ja OECD tasandil, et töötada ettevõtetele välja asjakohased juhendid ning suuta tulemuslikult hinnata registreerimistoimikuid, mis sisaldavad nanomaterjalide ohtude, riskide ja riskijuhtimise teavet.

ECHA oodatav kasu sellest tegevusest on muu hulgas:

- peamiste tegutsejate võimekuse arendamise optimeerimine, vältides lünki ja tarbetut dubleerimist;
- täpsemini suunatud teaduskoostöö ECHA, muude asjakohaste ELi asutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ning ECHA rahvusvaheliste partnerorganisatsioonide vahel;
- teaduse arengu kiirem integreerimine regulatiivotsustesse, sealhulgas alternatiivsete katse- ja hindamismeetodite ning integreeritud katsestrateegiatega regulatiivse heakskiitmise kiirendamine, pidades eelkõige silmas 2018. aasta registreerimistähtpäeva.

5.3 ECHA regulatiivküsimuste strateegia

ECHA teadusalane tõsiseltvõetavus eeldab töötajate aktiivset osalust regulatiivküsimustega seotud arengus, eelkõige ohu- ja riskihindamise ning riskijuhtimise valdkondades. Seetõttu vaatab ECHA läbi oma olemasolevad teadustegevuse elemendid ning sidemed ja koostöö teadusorganisatsioonide ja teadusprojektidega. Selle tulemusena luuakse sidusam strateegia, mille lähtepunktideks on neli strateegilist eesmärki ning mille järgi saab seada ECHA teadustegevuse üldeesmärke.

Strateegia võimaldab teadustegevusse panustamise selget ja järjepidevat prioriseerimist. ECHA-t kutsutakse sageli uurimisprojektide, näiteks raamprogrammi projektide partneriks või nõustajaks. Et ECHA ei saa oma vahendeid tegelikult uurimistegevuseks kasutada, vormistatakse osalus üldjuhul juhtkomitee liikmesuse kaudu ning ECHA osaleb ka projektiplaanide ja uurimisprogrammide koostamisel, et tagada nende kokkusobivus regulatiivtööga. Lisaks kaalutakse ECHA regulatiivtööl põhinevate teaduslike hinnangute avaldamist ja levitamist. Strateegia väljatöötamise raames saab ECHA määrata ka oma andmebaaside ja teabeallikate uurimisprojektides kasutamise lubamise põhimõtted ja prioriteedid.

Nagu eelmises jaotises kirjeldatud, soovib ECHA tugevdada strateegilist koostööd komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskusega vastastikku kasuliku regulatiivpartnerluse saavutamiseks. Regulatiivküsimuste strateegias käsitletakse seda üksikasjalikumalt. Strateegia peaks mõjutama ka muude ELi asutuste ning teiste eespool nimetatud partneritega sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumeid sünergia leidmise suunas. Selle tegevuse raames arendatakse edasi ECHA kraadiõppurite programmi, millega toetatakse noorte regulatiivküsimustele spetsialiseerunud teadlaste karjääriarendust.

ECHA oodatav kasu sellest tegevusest on muu hulgas:

- prioriteetide seadmise ning teadusliku arengu toetamise menetluste sidususe ja nähtavuse kasv, sealhulgas koostöö peamiste teadusühingute ja -liitudega;

– teadusringkondade parem teadlikkus erinevate uurimistegevuste regulatiivsest tähtsusest ning orienteerumine regulatiivtööd toetavale teemapüstitusele ning uurimistegevuse rahastamisele.

6. ÕIGUSAKTIDEST TULENEVATE PRAEGUSTE JA TULEVASTE ÜLESANNETE TÕHUS JA TULEMUSLIK TÄITMINE, KOHANEDES KAVANDATAVA RESSURSSIDE VÄHENDAMISEGA

Nagu selles peatükis eespool ECHA ajendite all mainitud, seisavad ametil ees keerukad ajad. Selle põhjuseks on oodatav vahendite piiramine ELi järgmises, aastate 2014–2020 mitmeaastases finantsraamistikus; REACH- ja CLP-määrusest tulenevate regulatiivülesannete jätkuvalt suur maht; käesolevas dokumendis kirjeldatud strateegiliste tulevikueesmärkidega seotud töö ja ECHA-le uute regulatiivülesannete määramine muu hulgas biotsiidimääruse ja PIC-määrusega.

Tõhusust suurendamata ja tööülesannete sünergiaat maksimaalselt ära kasutamata ei suuda ECHA viie aasta plaanis sätestatud eesmarke täita. Samas ei tohi tõhususe kasv kaasa tuua tulemuslikkuse vähenemist. Varasemate tegevuste edasiarendamine peaks parandama nii tõhusust kui ka tulemuslikkust.

Kuigi esialgu keskendub biotsiidi- ja PIC-määrustega seotud tegevus uute ülesannete ja kiiresti suureneva töökoormusega toimetulekuks vajalike uute menetluste ja struktuuride väljatöötamisele, on tegelikult oluline näidata, et nende ülesannete ECHA-le üleandmisega saavutatakse tõepoolest suurem tõhusus, nagu on ette näinud Euroopa Liidu seadusandja.

Organisatsiooniliselt on ECHA õigusaktide uute nõuete täitmiseks juhindunud kahest põhimõttest. Esiteks on uued menetlused, millel on olulisi ühisosi olemasolevate REACH- ja CLP-menetlustega, integreeritud neid juba juhtivate organisatsiooniüksuste töösse. Selle heaks näiteks on toimikute esitamine, IT-arendus, kasutajatugi, juhendite koostamine, teabevahetus, personaliküsimused jne. Teiseks on uue õigusakti uued ja unikaalsed osad määratud spetsiaalse biotsiiditalituse vastutusalaks. ECHA organisatsiooni sobivus vaadatakse vajaduse korral üle.

Üldine rakenduskava jaguneb järgmisteks tegevussuundadeks:

1. olemasolevate ja uute tööprotsesside tulemuslikkuse ja tõhususe maksimeerimine;
2. integreeritud ja korduvkasutatavate IT-süsteemide ja teenuste väljatöötamine ja
3. personalipoliitika ja algatused töötajate potentsiaali maksimeerimiseks ning töötajate väheneva arvuga toimetulekuks.

6.1 Olemasolevate ja uute tööprotsesside tulemuslikkuse ja tõhususe maksimeerimine

Kõigil neljal õigusaktil (REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määrus) on palju sarnasusi. Ühisosade olemasolu viitab, et paljusid REACH- ja CLP-määruse jaoks väljatöötatud menetlusi ja töövahendeid peaks saama sarnasel viisil kasutada ka biotsiidi- ja PIC-määruse puhul. Sellega säästetakse aega, raha ja vaeva ning tekib üldine kasu võimalusest kemikaaliteave ühendada, et teha see üldsusele arusaadavamaks ja kasutajasõbralikumaks. Samas ei ole üksikasjalikul vaatlusel eri õigusaktide jaoks vajalikud menetlused identsed, mistõttu on vaja neid kohandada, et tagada sobivus kõigi nelja akti jaoks.

Seoses biotsiididega on ECHA jaoks eriti oluline biotsiidide toimeainete läbivaatamise programmi Euroopa Komisjonilt ülevõtmine. ECHA eesmärk on koostöös liikmesriikidega suurendada programmi tõhusust ja kiirendada tulemusteni jõudmist. See on ühelt poolt oluline BPR-määruse soovitava mõju saavutamiseks ning teiselt poolt mõjutab otseselt ECHA-le tulevikus toodete autoriseerimisega seotud tasudest laekuvat tulu. Selle ambitsioonika eesmärgi saavutamiseks peavad olema täidetud kaks tingimust: liikmesriikide pädevad asutused peavad olema võimelised andma õigel ajal ja ettenähtud mahus kvaliteetseid hinnanguid ning vastastikuse hindamise protsess peab muutuma senisest tõhusamaks. ECHA panus on kogu protsessi selge juhtimine, koosolekute efektiivsuse tagamine, teaduslik panus probleemide lahendamisse ja suhtlus pädevate asutustega, et tagada hinnangute püsiv kvaliteet. Pärast esimeste liidu lubade taotluste läbitöötamist saab kemikaaliamet neid protsesse täiustada. Liidu lubade rakendusala laiendamist arvestades on see eriti oluline, sest see suurendab tõenäoliselt märkimisväärselt nii taotluste arvu kui ka ECHA ja liikmesriikide töökoormust.

Alates 2014. aastast, mil on möödunud REACH-registreerimise teine tähtaeg, vaadatakse läbi REACH- ja CLP-menetluste tõhusus ja tulemuslikkus. Toimub nii sisene kui ka väline (st kliendi seisukohalt tehtav) läbivaatus, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse VKEde vajadustele. Läbivaatuse tulemuste alusel nähakse ette täiendamis- ja kohandamisvajadused. Eesmärk on teha kõik vajalikud muudatused aegsasti enne 2018. aasta REACH-tähtpäeva.

ECHA vaatab läbi ka nende tööprotsesside üldise tõhususe ja tulemuslikkuse, milles osalevad Euroopa teised reguleerijad – Euroopa Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused. Kahest esimesest tähtajast ja esialgselt jõustamiskogemusest võib olla palju õppida. ECHA teaduskomiteedelt oodatakse tõhususe kasvu, mis võimaldaks tal kasvava töökoormusega toime tulla.

Üks programmiperioodi eesmärke on ka uute menetluste võimalikult ulatuslik integreerimine olemasolevatega, vähendades nii uue töö mahtu miinimumini, nagu biotsiidide puhul.

6.2 Integreeritud ning korduvkasutatavate IT-süsteemide ja teenuste väljatöötamine

IT-süsteemid aitavad tõhusust maksimeerida olukordades, kus menetlusi saab automatiseerida ning ameti teadus- ja regulatiivtöö toetuseks on võimalik kasutada andmekaevandamist. Kõik neli õigusakti sõltuvad olulisel määral automaatsete IT-süsteemide kasutamisest, kuna mahukate esitamismenetluste paberipõhine korraldamine nõuaks tuhandeid töötajaid. 2012. ja 2013. aasta väljakutseks oli REACH- ja CLP-määruse jaoks juba väljatöötatud vahendite ja teadmiste kasutamine uute õigusaktide jaoks vajalike töövahendite täiustamiseks ja integreerimiseks. Aastatel 2014–2018 integreeritakse biotsiidi- ja PIC-määruse jaoks väljatöötavad komponendid ja teenused ECHA olemasolevate süsteemidega, et jagatud lahenduste ühtlustamise ja ühendamise kaudu tõhustada tööprotsesse ning edaspidist hooldust.

ECHA püüab oma IT-alast oskusteavet, komponente ja teenuseid uutest õigusaktidest tulenevate ülesannete IT-toe huvides parimal viisil ära kasutada, vältides uute süsteemide ja tehnoloogiate kasutuselevõttu. Sellega seoses on oluline edasi arendada hästitoimivaid osi ning kõrvaldada lahendustest ajakulukamad ja veaohlikumad käsitsi tehtavad tööd. ECHA kasutab IT-süsteemide rakendamisel modularhitektuuri, et tagada ühiste komponentide korduvkasutatavus. Sellega on seotud 2011. aastal alanud andme- ja süsteemiintegratsiooni programmis kavandatud andmeintegratsiooni platvorm ja interaktiivne portaal, mis peaksid valmima perioodi esimeses pooles.

Erilist tähelepanu pööratakse pärandmenetlustele, milles osalevad nii ECHA kui ka liikmesriikide pädevad asutused, kes peavad jagama samu IT-vahendeid, et andmeid ei viidaks ühest süsteemist teise üle käsitsi või halvasti automatiseeritud viisil. See puudutab eriti biotsiidimääruse rakendamist toetavaid IT-vahendeid, sest liikmesriikide pädevad asutused kasutavad ECHA IT-vahendeid ka riiklike loataotluste hindamisel.

ECHA plaanib ajavahemikul 2014–2018 parandada ka teabelevi IT-süsteeme. REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määruse alusel kogutakse Euroopas tohtu hulk kemikaaliandmeid, mis on väärtuslikuks allikaks sidusrühmadele üle maailma. ECHA alustas 2012. aastal sidusrühmade vajaduste uuringuga ning plaanib laiendada andmetöötamise automatiseeritust, parandada andmeallikate integreeritust ja kasutus- ja otsinguvõimalusi ning valmistada ECHA andmeallikate integreerimiseks teiste osalejate, sh regulatiivasutuste, akadeemiliste institutsioonide, tarbijarühmade ja ettevõtete andmetega. Sellega tagatakse ELis loodud andmete maksimaalne ära kasutamine.

Asutusesiseselt jätkatakse perioodi jooksul IT-arendust juhtimismenetluste, plaanimise ja aruandlusega seotud elementide automatiseerimiseks ja ühitamiseks.

Suurem sõltuvus infotehnoloogiast eeldab loomulikult ka piisavat töökindlust tõsiste intsidentide või katkestuste korral. Seepärast jätkab ECHA pingutusi, et suurendada oma info- ja sideinfrastruktuuri töökindlust, kasutuslihtsust ja paindlikkust, muuta see hõlpsalt laiendatavaks ja intsidentidele vastupidavamaks.

Lisaks toimub perioodi jooksul üks põhjalik kõigi IT-lahenduste ja teenuste tehnika ja arhitektuuri läbivaatus, mis võtab arvesse tehnika kiiret arengut ning IT-süsteemide loomulikku elutsükli.

6.3 Personalipoliitika ja algatused töötajate potentsiaali maksimeerimiseks ning toimetulekuks töötajate väheneva arvuga

ECHA on edukalt värvanud kõrgetasemeliste kutseoskustega inimesi – isegi sellistes valdkondades nagu regulatiivküsimused, kus sobivate teadmistega isikute hulk on piiratud. Värbamine on siiski vaid esimene samm ning hiljem on vaja töötajate oskusi ja teadmisi pidevalt edasi arendada.

Seetõttu peavad ELi asutuste personalipoliitika ja -tavad järgima hetkevajadusi (kasutades lühikest eesmärgitsükli, tulemushindamist, koolitust jms), kuid olema samas piisavalt paindlikud, et tulla toime uute töövaldkondadega töötajate arvu vähenemise tingimustes (kasutades pikka organisatsiooniarendustsükli, paindlikkust, prioriseerimist, kultuuri ja eeskujude kaudu juhtimist).

ECHA jätkuva edu tagamisel on oluline tulemuslike töötajate hoidmine. Perioodi jooksul lahendamist vajavad võtmeküsimused on tõhus tulemusjuhtimine; võtmetöötajate identifitseerimine, arendamine ja premeerimine; ametikohtade astmeline prioriseerimine ja strateegiline personalijuhtimine. Sellega seoses on ka juhtkonnale oluliseks väljakutseks töötajate aktiivne mõjutamine, motiveerimine ja otsustuspädevuse delegeerimine ameti prioriteetide saavutamise huvides.

7 ÜLEVAADE VAHENDITEST

Selle mitmeaastase tööprogrammi koostamisel on lähtutud teatud eeldustest tööjõu ja finantsvahendite olemasolu kohta, mis peaks 2013. septembri andmete põhjal olema ECHA käsutuses 2014–2018

2. lisas on esitatud hinnangulised tööjõuvajadused. Seoses ametikohtade loeteluga (ajutised ametikohad, põhikohad) nähakse programmis ette, et ECHA rakendab nõukogu ja parlamendi järeldust (mis võeti vastu 2013. aastal toimunud ELi personalieeskirjade reformi käigus) vähendada aastatel 2013–2018 ametikohti 5% võrra igas Euroopa Liidu institutsioonis, asutuses ja agentuuris. Et selline kärbe tööprogrammi ei ohustaks, alustas ECHA 2013. aastal erinevate meetmete võtmist põhitegevuste efektiivsuse suurendamiseks. Teised personalieeskirjade reformiga ettenähtud meetmed peaksid samuti aitama osaliselt kärbet kompenseerida. Näiteks 2014. aastal pikendatakse minimaalne tööaeg nädalas 40 töötunnini (kuigi enamik ECHA töötajatest töötab juba 2013. aastal rohkem kui minimaalselt ettenähtud 37,5 tundi nädalas).

Käesoleva dokumendi koostamise ajal avaldas komisjon teatise Euroopa Parlamendile ja nõukogule detsentraliseeritud ametite inim- ja finantsressursside kohta aastatel 2014–2020.^[1] See teatis on aluseks tulevastele institutsioonidevahelistele aruteludele, et jõuda kokkuleppele Euroopa Liidu agentuuride edasise rahastamise suhtes. Komisjoni teatis näeb ette töökohtade vähendamist ECHA-s ja teistes agentuurides tunduvalt suuremal määral kui kõikide institutsioonide, asutuste ja agentuuridega varem kokkulepitud 5%. Kui sellises mahus tööjõukärbe peaks jõustuma, peab Euroopa Kemikaaliamet hindama, kas käesoleva mitmeaastase tööprogrammi täitmiseks vajalik täistööaja ekvivalent (*Full Time Equivalent, FTE*) on tagatud. Kui plaani täitmine ei ole võimalik, arutab kemikaaliamet seda juhatuses. Seejärel otsustatakse, milliseid muudatusi on vaja teha.

ECHA eelarvet silmas pidades võib eeldada, et 2015. aastaks ammendab kemikaaliamet REACH- ja CLP-määruste registreerimistasudest laekunud lõivutulureservi. Seejärel on kemikaaliamet lisaks iga-aastasele lõivutulule osaliselt sõltuv Euroopa Liidu rahastamisest REACH-, CLP- ja biotsiiditegevuste tagamiseks. ELi rahastamine on pigem eelarvet tasakaalustava iseloomuga. Kui mingil aastal on lõivutulu prognoositust väiksem, tuleb ELi panust majandusaasta käigus vajaduse järgi korrigeerida. 2014. aastal algavad PIC-määrusega seotud tegevused on täielikult ELi poolt finantseeritud. Komisjoni poolt 2019. aastaks ettenähtud ülevaatuse käigus hinnatakse ka seda, kas PIC-tegevustele tuleks samuti kehtestada tasud.

Eelmainitud komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule detsentraliseeritud ametite inim- ja finantsressursside kohta aastatel 2014–2020 näeb ette ka maksimaalse ELi toetuse Euroopa Kemikaaliametile, mis on mõnevõrra väiksem kui kemikaaliamenti enda arvutused ette näevad. ECHA eesmärk on täita käesolev tööprogramm nende finantsressursside abil. Samas püsib ebakindlus lõivutulu osas, eriti mis puudutab biotsiididega seotud tegevusi ja REACHi viimase registreerimistähtajaga (2018) seotud laekumisi. Seetõttu on käesoleva mitmeaastase tööprogrammi edukuse tagamiseks äärmiselt oluline, et REACH-, CLP-, biotsiidi- ja PIC-määruse rakendamiseks oleks ECHA-le tagatud ELi panus ettenähtud täisulatuses. See tähendab ühtlasi, et ka REACH-määruse lõivutulureserv on ECHA-le täies ulatuses kättesaadav ning kemikaaliametit ei koormata ettenägematute halduskuludega, mida tuleks katta ECHA reservist.

^[1] KOM(2013) 519 (lõplik), 10. juuli 2013.

LISAD

1. lisa. Teetähised

1 Kõrge kvaliteediga teave kemikaalide ohutuks tootmiseks ja kasutamiseks							
Strateegiline tegevussuund 1.1 Toimikute teabe kvaliteedi parandamine							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
1,5,6,10	1.1.1 Toimikute koostamine	Ettevõtted kasutavad parimal viisil registreerijatele ja allkasutajatele pakutavat ECHA nõu, koolitust ja töövahendeid	<p>Kemikaaliohutus e aruande struktureeritud andmevormingu ettepanek</p> <p>Klassifitseerimis- ja märgistusandmiku sõelumine, et leida lähemat uurimist vajavaid aineid</p>	<p>Kehtestatud ainete samasuse kriteeriumid</p> <p>Strateegia, meetodid ja töövahendid (nt seostatud QSAR Toolboxiga)</p> <p>2018. aasta registreerijate abistamiseks seoses REACH-määruse III lisaga</p> <p>Chesar ajakohastatud keerukate ainete (nt UVCB-ainete) kemikaaliohutu</p>	<p>Ainete identifitseerimise ja nimetamise juhendi läbivaatus</p> <p>Uued ja läbivaadatud toimiku koostamise tööriistad ja käsiraamatud</p>	<p>Lihtsustatud juhendid abiks VKEdele</p> <p>2018. aastaga seotud veebiseminarid ja seminarid</p> <p>Riiklike kasutajatugede toimikute koostamise nõustajate (täiend)koolitus</p>	<p>Riiklike kasutajatugede toimikute esitamise nõustajate (täiend)koolitus</p>

				se hindamiseks			
2,6,10	1.1.2 Toimikute esitamine	Ettevõtted kasutavad IT-vahendeid, et edukalt registreeruda ja võimaldada asutustel andmeid kasutada	IUCLIDI uue versiooni spetsifikatsioonid andmestruktuuri parendustega Lõpule viidud kõikide 2013. aasta vaheainete toimikute IT-põhine sõelumine Vastavuskontrolli protsessi ja kava läbivaatus ja vajaduse korral uuendamine	Terviklikkuse kontrolli protsessi kava rakendamine, eelkõige ohutusteabe ja biotsiiditeabe kontrollimiseks Lahendatud vaheainete toimikute mittevastavuse probleemid		REACH-IT valmis 2018. aasta registreerimis-tähtpäevaks Olemas mitmekeelne tugi Teavituskampaania seoses 2018. aasta tähtpäevaga	2018. aasta registreerimis-tähtpäeva edukas juhtimine

2,6,10	1.1.3 Toimikute hindamine	Olemas IT- vahendid sõelumiseks ja vastavuse kontrollimiseks, ka keerukal tasemel Liikmesriikide pädevad asutused toetavad valitud lähenemisviisi	Olemas sõelumisraamisti k/prioriseerimis- vahendid IUCLiDi andmete vastavuskontrolli ks Kemikaaliohutus e aruannete süsteemse vastavuskontrolli kava Asjakohased järelused registreerimis- toimikute kvaliteedi kohta esitatud art 117 lõike 3 kohase aruandena	Kõik 2010. aasta toimikud sõelutud ja enamik oluliste puudustega toimikuid vastavuskontrol li otsuste abil menetletud	5% 2013. aasta toimikute vastavus kontrollitud	Asjakohased järelused registreerimis- toimikute kvaliteedi kohta esitatud art 117 lõike 3 kohase aruandena	Kõik 2013. aasta toimikud sõelutud ja enamik oluliste puudustega toimikuid vastavuskontr olli otsuste abil menetletud
Strateegiline tegevussuund 1.2 – Riskijuhtimissoovituste mõju maksimeerimine tarneahelas							
TP tegevus	Prioriteet	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
1,3,5,10	1.2.1	Ettevõtete	Ajakohastatud	Ajakohastatud	Allkasutaja	Kemikaaliohutu	

	Kokkupuutestsenaariumid ja ohutuskaardid	vaheline piisav koordineerimine ja ettevõtete töövahendite väljatöötamine	allkasutajate juhend ELi keeltes kättesaadav Heade kokkupuutestsenaariumide uued näited Registreerijate ja allkasutajate teadlikkuse tõstmise kampaaniate pikaajaline kava	ohutuskaartide juhend ELi keeltes kättesaadav Kemikaaliohutu se hindamise tegevuskava läbivaatus	abivahendite läbivaatus	se hindamise tegevuskava edusammude läbivaatus (sidusrühmade vaheline tegevuskava kemikaaliohutu se hindamise täpsuse ja selguse tagamiseks)	
3,10	1.2.2 Toodetes sisalduvad ained	0,1% kriteeriumi selge tõlgendus	Toodete importijate teavituskampaania(d)	Suunatud regulatiivkoostöö alustamine ELi-väliste riikidega REACH-nõuetest arusaamise parandamiseks			

Strateegiline tegevussuund 1.3 – Teabelevi parandamine							
TP tegevus	Prioriteet	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
1	1.3.1 Aineteabe levitamine	REACH-, CPL-, biotsiidi- ja PIC-määruse IT-süsteemid integreeritud, et ühitada menetlusi ja lühendada avaldamisaega Sidusrühmade kaasatus	Avaldatud 2013. aasta registreerimistähtpäeva ja olemasolevate biotsiiditoimikute teave GHSi teave kättesaadav eChemPortalis	Käivitatud täisfunktsionaalsed REACH- ja CPL-teabe veebilehed vastavalt 2012. ja 2013. aasta sidusrühmade uuringule Lõpule viidud 2013. aasta registreerimistoimikute konfidentsiaalsu staotluste hindamine			Avaldatud 2018. aasta registreerimistähtaja toimikud
1,2,3,4	1.3.2 Otsuste avaldamine		Välja töötatud andmetele juurdepääsu ning REACH- ja CLP-otsuste avaldamise	Toimikute kohta tehtud otsused avaldatud vastavalt põhimõtetele			

			põhimõtted				
--	--	--	------------	--	--	--	--

2 Andmete arukas kasutamine probleemsete kemikaalide tuvastamiseks ja nendega tegelemiseks							
Strateegiline tegevussuund 2.1 – Ametiasutuste kaasamine ja seisukohtade ühtlustamine							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
2, 3, 4, 8	2.1.1 Ametiasutuste kaasamine ja seisukohtade ühtlustamine	Poliitiline toetus. Vahendite eraldamine liikmesriikides	Edusammude seminar Kokku lepitud otsustusloogika vajaduste tuvastamiseks ja ohtudega tegelemiseks regulatiivse riskijuhtimise abil Ühine arusaam regulatiivse riskijuhtimise jõustamisprioriteetidest Uued	Algatatud ühine autoriseerimise jõustamisprojekt	Edusammude seminar XIV lisa soovituste lähenemisviiside läbivaatus Uued foorumisuhtluse	Ühise jõustamisprojekti lõpuleviimine	Edusammude seminar Uued foorumisuhtluse seminarid

			foorumisuhtluse seminarid		seminarid		
--	--	--	---------------------------	--	-----------	--	--

Strateegiline tegevussuund 2.2 – Regulatiivse riskijuhtimise kandidaatainete tuvastamine							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
1, 3, 4	2.2.1 Sõelumine	Registreerimist eabe ja teadete kvaliteedi pidev parandamine	2013. aasta registreerimisandmete eelanalüüs võimalike regulatiivse riskijuhtimise vajaduste tuvastamiseks Loodud CMR-ainete regulatiivstaatu se andmebaas	Välja töötatud süsteem XIV lisaga seotud regulatiivmeetmete määratlemiseks ja algatamiseks pärast sulgemiskuupäeva Loodud süsteem iseklassifitseerimise ühtlustamise jälgimiseks			

3,7	2.2.2 Kriteeriumid, käsitusviisid ja töövahendid	Komisjon on kehtestanud endokriinseid häireid põhjustavate ainete kriteeriumid	Loodud riskijuhtimise ekspertrühm, nt endokriinseid häireid põhjustavate ainete jaoks Käivitatud 2020. aasta tegevuskava rakendusplatvorm		2020. aasta tegevuskava rakendamise ülevaatusaruanne		2020. aasta tegevuskava rakendamise ülevaatusaruanne
2, 3	2.2.3 Teabelünkade täitmine	Liikmesriikide pädevatel asutustel ja ECHA-l vahendid olemas	2013. aasta registreerimiste sõelumise tulemused: hindamiseks valitud kandidaatained	Ainehindamise menetluse rakendamise ja tulemuste sobivuse hindamine esimesel kolmel aastal (2012–2014) regulatiivseks riskijuhtimiseks	Hindamistulemuste aruanne ja soovitused (art 117 lõike 2 kohane aruanne)	Soovituste rakendamine	Ainehindamise menetluse teine hindamine (2015–2017)
3, 4		Tulemuslik sõelumine ja ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse	Täiendav teadlikkuskampaania iseklassifitseerimise	Klassifitseerimis- ja märgistusetep aneku keskmine	Käivitatud komisjoni autoriseerimis/keeldumisotsus		

		<p>prioriteetide kokkulepe</p> <p>Potentsiaalsed taotlejad, sh allkasutajad, autoriseerimistaotluse nõuetest hästi teadlikud</p>	<p>ühtlustamise edendamiseks</p> <p>Nõusolek baashinna maksmiseks esimeste tervisenäitajate eest</p> <p>Esimene RACi ja SEACi ainespetsiifiline autoriseerimistaotluste seminar</p>	<p>menetlusaeg lühenenud 20%</p> <p>Ettevõtete iseklassifitseerimise ühtlustamise prioriteetsete aspektide aruanne</p> <p>Esitamisvahendite ja juhendite kohandamine VKEde ja allkasutajate jaoks</p> <p>Nõusolek baashinna maksmiseks teise komplekti tervisenäitajate eest</p>	<p>te andmebaas</p> <p>Koostatud esimesed ettepanekud toodetes sisalduvate XIV lisa ainete kohta</p> <p>Piirangutoimikute koostamise õppeseminar</p>		
3	2.3.4 Tuvastatud ohtudega tegelemine REACH- ja CLP-määruse ja muude		<p>1–2 seminari seostest muude õigusaktidega</p>	<p>Juhendi ajakohastamine kattuvuse korral muude ELi</p>	<p>1–2 seminari seostest muude õigusaktidega</p>	<p>Juhendi vastav ajakohastamine</p>	<p>1–2 seminari seostest muude õigusaktidega</p>

	õigusaktide alusel			õigusaktidega Loodud parandatud koordineerimis mehhanism kemikaaliõigusaktide rakendamiseks			
--	---------------------------	--	--	--	--	--	--

3 Teadusprobleemide käsitlemine, tegutsedes liikmesriikide, Euroopa institutsioonide ja muude osapoolte teadus- ja regulatiivsuutlikkuse tõhustamise keskusena

Strateegiline tegevussuund 3.1 – Teadmiste ja võimekuse arendamine

TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
7	3.1.1 Teadmiste ja võimekuse arendamine	ECHA-l olemas piisav ja pidevalt vajaduspõhiselt arendatav teadus- ja regulatiivvõimekus	<p>Teadmusjuhtimise raamistiku kontseptsiooni väljatöötamine ja korrapärase pädevuskaardistamise algus</p> <p>ECHA nanomaterjalide tööplaani ajakohastatud</p>	<p>Teadmusjuhtimise raamistiku laiendamine ECHA komiteedele</p> <p>Teadmusjuhtimise raamistiku välispartnerite laiendamise</p>	ECHA teadusvõimekuse välisaudit	2016. aasta REACH-määruse kohasel auditil põhinevad tegevused	

				otstarbekuse analüüsimine ja vastava otsuse tegemine			
				ECHA katsemeetodite tööplaan ajakohastatud			
Strateegiline tegevussuund 3.2 – Regulaatiivküsimate tippkeskus							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
	3.2.1 Regulaatiivküsimate tippkeskus	Võrgustikupõhise lähenemisviisi kasutamine teadus- ja regulaatiivvõimekuse arendamise tulemuslikkuse ja tõhususe optimeerimiseks	Regulaatiivküsimate seminar Liikmesriikide ja sidusrühmade võrgustiku loomine piiramise ja autoriseerimistaotluste sotsiaal-majandusliku analüüsi alal ECHA teine aruanne kemikaalide REACH-	1–2 regulaatiivküsimate seminari ECHA komitee liikmed ja liikmesriikide pädevad asutused integreeritud võimekuse	1–2 regulaatiivküsimate seminari Parandatud naha sensibiliseeri	1–2 regulaatiivküsimate seminari Muud osalised (nt muud ELi asutused) kaasatud võimekusse arendamise plaanimisse	1–2 regulaatiivküsimate seminari

			<p>määruse kohase katsetamise alternatiividest. Lepitud kokku edasine tegevus 2018. aasta registreerijate nõustamiseks</p> <p>ECHA ja rahvusvaheliste partnerite kahepoolsete koostöölepingute läbivaatus, et paremini kajastada teaduse arengut</p> <p>Kehtestatud analoogmeetodil hindamise raamistik (RAAF)</p>	<p>arendamise plaanidesse.</p> <p>Parandatud analoogmeetodit ja rühmitamist vastavalt SEURAT-1 uue lähenemisviisi andmetele</p>	<p>mise hindamist, kasutades Teadusuuringute Ühiskeskuse /OECD kahjuliku toime viiside lähenemise integreeritud katsestrateegiaid</p>		
Strateegiline tegevussuund 3.3 – ECHA regulatiivküsimuste strateegia							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018

	3.3.1 ECHA regulatiivküsi muste strateegia	ECHA suudab mõjutada vastavat teadusplaneerimist ja sellest kasu saada	Kehtestatud ECHA teadusstrateegia Kehtestatud ja avalikustatud ECHA prioriteetid järgmises uurimistegevuse raamprogrammis	ECHA koostöö Teadusuuringute Ühiskeskusega läbi vaadatud ja koostööd tugevdatud	ECHA teadusvõimekuse välisaudit	Teadusstrateegia ajakohastamine vastavalt 2016. aasta REACH-määruse kohasele läbivaatusele	
--	---	--	--	---	---------------------------------	--	--

4 Õigusaktidest tulenevate praeguste ja tulevaste ülesannete tõhus ja tulemuslik täitmine, kohanedes eelseisva ressurside vähenemisega

Strateegiline tegevussuund 4.1 – Olemasolevate ja uute tööprotsesside tulemuslikkuse ja tõhususe maksimeerimine

TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
Kõik	4.1.1 Kvaliteedisüsteem	Juhtkond ja töötajad mõistavad integreeritud kvaliteedijuhtimise süsteemi otstarvet Olemas kõik		ISO 9001 sertifitseerimine			

		vajalikud süsteemielemendid.					
1–6, 8	4.1.2 Menetluste kohandamine		REACH- ja CLP-menetluste läbivaatus			REACH- ja CLP-menetluste kohandamine lõpule viidud	
16	4.1.3 Biotsiidimääru s	Loodud biotsiidimääruse IT-süsteemid Liikmesriigid ja taotlejad kasutavad IT-süsteeme järjekindlalt	Kõik biotsiidimenetlused kasutusvalmis, sh läbivaatusprogrammi ga seonduvad.			Liidu loa ulatuse esimene laiendamine	
17	4.1.4 PIC-määrus		PIC-menetlus kasutusvalmis				
Strateegiline tegevussuund 4.2 – Integreeritud ja korduvkasutatavate IT-süsteemide ja teenuste väljatöötamine							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
6,15	4.2.1 IT-toe pakkumine regulatiivmenetlusteks	Toimiv muutuste juhtimine väliste osalejate jaoks	Pakutakse IT-tuge jagatud biotsiidi-, PIC-, REACH-menetlusteks	Valmis andme- ja süsteemiintegratsiooni programm	Teabelevi IT-süsteemide põhjalik restruktureerimine	Ettevõtetele suunatud süsteemide põhjalik restruktureeri	

		Ettevõtted võtavad omaks ja kasutusele ECHA välja töötatud mittekohustuslikud IT-töövahendid ja vormingud (2011.–2013. aastal rakendatud) IT-strateegia alused osutuvad heaks tõhusa IT-kasvu jätkamise platvormiks		(andmeintegratsiooni keskus, portaali töölaud)		mine, et ühendada sissetulevate ja teavitusmenetluste IT-vahendid ning lihtsustada nende kasutamist (VKEdele) Valmisolek viimaseks REACH-tähtpäevaks	
	4.2.2 IT-toe pakkumine administratiivmenetlusteks	Toimiv muutuste juhtimine siseosalejatele	Pakutakse IT-tuge personalijuhtimiseks	Pakutakse IT-tuge integreeritud plaanimiseks ja aruandluseks			
	4.2.3 IKT-infrastruktuuri sobivuse tagamine	(2011.–2013. aastal rakendatud) IT-strateegia alused	Tugevdatakse talitluspidevuse IT-lahendusi (rõhuga varukeskkondadel) ja tõhustatakse	Laiendatud IT-lahendused teabevahetuseks ja koostööks	Võimalik restruktureerimine	Valmisolek viimaseks REACH-	

		osutuvad heaks tõhusa IT-kasvu jätkamise platvormiks	toimivust	(kohtvõrk, häälside, mobiilside, e- post jne)		tähtpäevaks	
Strateegiline tegevussuund 4.3 – Personalipoliitika ja algatused							
TP tegevus	Prioriteetne valdkond	Kriitilised edutegurid	2014	2015	2016	2017	2018
14	4.3.1 Personali- poliitika ja algatused		Teadmusjuhtimise raamistiku kasutuselevõtt	Personalijuhtim ise süsteemi kasutuselevõtt	Pikaajalise personalivaja duse visiooni koostamine	Viie aasta personalistrate egia koostamine	Laiendamine

2. lisa. Mitmeaastane personaliplaan

	2014	2015	2016	2017	2018
REACH ja CLP					
Ajutised teenistujad	446	442	438	434	434
Lepingulised töötajad	96	97	98	99	100
Kokku	542	539	536	533	534
Biotsiidid					
Ajutised teenistujad	48	49	50	60	63
Lepingulised töötajad	11	11	11	9	12
Kokku	59	60	61	69	75
PIC					
Ajutised teenistujad	6	6	6	6	6
Lepingulised töötajad	1	1	1	1	1
Kokku	7	7	7	7	7

3. lisa. 2014.–2018. aasta alusnäitajad¹¹

ECHA tegevuse põhialused	2014	2015	2016	2017	2018
Laekuvad REACH- ja CLP-toimikud					
Registreerimistoimikuid (sh ajakohastamisi)	5800	5700	5000	6700	69000
Katsetamisetpanekuid	20	70	70	70	70
Konfidentsiaalsustaotlusi	250	240	320	390	3460
Juurdepäas üle 12 aasta vanustele andmetele	270	290	320	350	390
PPORD-teateid (sh pikendamistaotlusi)	300	400	420	420	420
Päringuid (esmased)	1300	1400	1600	1700	1900
Andmete jagamise vaidlusi	3	7	8	10	50
REACH-määruse artikli 7 lõike 2 kohaseid teateid	70	70	70	70	70
Artikli 38 kohaseid aruandeid/teateid	4400	270	120	220	310
Piiranguettepanekuid (REACH-määruse XV lisa)	8	9	10	11	12
sh ECHA koostatud piiranguettepanekuid	3	3	4	5	6
Ühtlustatud klassifikatsiooni ja mürgistuse ettepanekuid (CLP-määruse VI lisa)	70	70	70	70	70
Väga ohtlikuks aineks nimetamise ettepanekuid (REACH-määruse XV lisa) ¹²	30	50	50	50	50
Autoriseerimistaotlusi	20	40	100	100	100
Alternatiivse nimetuse taotlusi	150	200	250	250	250
Ühenduse ainehindamise plaanis olevaid liikmesriikide hinnatavaid aineid	50	50	50	50	50
ECHA REACH- ja CLP-otsused					
Hindamisotsused					
Katsetamisetpanekud	150	180	180	70	70
– Vastavuskontrollid	150	180	180	180	350
– Ainete hindamine	35	45	45	45	45
Andmete jagamise otsuseid	3	0	0	0	4
Terviklikkuse kontrollimise otsuseid (negatiivseid)	190	180	164	213	2084
Konfidentsiaalsustaotluste	50	30	39	49	350

¹¹ Alusnäitajad on mitmeaastase tööprogrammi koostamise aegsed prognoosid, mis kajastavad tuleviku töökoormust. Need arvud põhinevad komisjoni algsetel prognoosidel, mida on võimalusel ajakohastatud ECHA värskete andmetega.

¹² Tegelikult laekuvate toimikute arv sõltub riskijuhtimisvõimaluste analüüside tulemustest.

ECHA tegevuse põhialused	2014	2015	2016	2017	2018
otsuseid (negatiivseid)					
Dokumentidele juurdepääsu taotluste otsuseid	100	120	140	160	200
Apellatsioonkaebused					
Apellatsioonkaebusi	20	20	20	20	50
Muu					
Ühenduse ainehindamise plaani ajakohastamisi hinnatavate ainete osas	1	1	1	1	1
Kandidaatainete loetellu kandmise soovitusi Euroopa Komisjonile	1	1	1	1	1
Küsimusi, millele tuleb vastata / anda ühtlustatud vastus (REACH-nõuanded, REACH-IT, IUCLID 5, muu)	6000	6000	6000	6000	6000
Üldisi küsimusi telefoni ja e-posti teel	600	600	600	600	600
Pressipäringuid	2000	1500	1500	2000	2500
Pressiteateid ja lühiuudiseid					
VKEde kontrollimisi	600	600	600	600	600
Haldusnõukogu koosolekuid	4	4	4	4	4
Liikmesriikide komitee koosolekuid	6	6	6	6	6
Riskihindamise komitee koosolekuid	4	6	6	6	6
Sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee koosolekuid	4	6	6	6	6
Foorumi koosolekuid	3	3	3	3	3
Töötajate voolavusega seotud värbamisi	25	25	25	25	25
Biotsiidid					
Uute ainete loataotlusi	5	5	5	5	5
Pikendamistaotlusi ja toimeainete läbivaatuse taotlusi	3	3	0	2	4
Arvamusi läbivaatusprogrammi toimeainete kohta	50	50	50	50	50
Liidu loa taotlusi	20	60	60	90	100
Tehnilise samaväärsuse hindamisi	50	50	20	20	20
Biotsiidikomitee koosolekuid	5	6	7	7	7
Uute ajutiste teenistujate / lepinguliste töötajate täidetavaid ametikohti (biotsiidid)	2	0	0	10	3

ECHA tegevuse põhialused	2014	2015	2016	2017	2018
Biotsiidikaebused	3	3	1	1	1
PIC					
Teatise	4000	4400	4900	5400	5900
Uute ajutiste teenistujate täidetavaid ametikohti (PIC)	1	0	0	0	0

KUST SAAB ELi väljaandeid?**Tasuta väljaanded:**

- veebilehelt EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Kontaktandmed leiate veebilehelt (<http://ec.europa.eu>) või saates faksi numbrile +352 2929 42758.

Tasulised väljaanded:

- veebilehelt EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

